SINIMUSTA

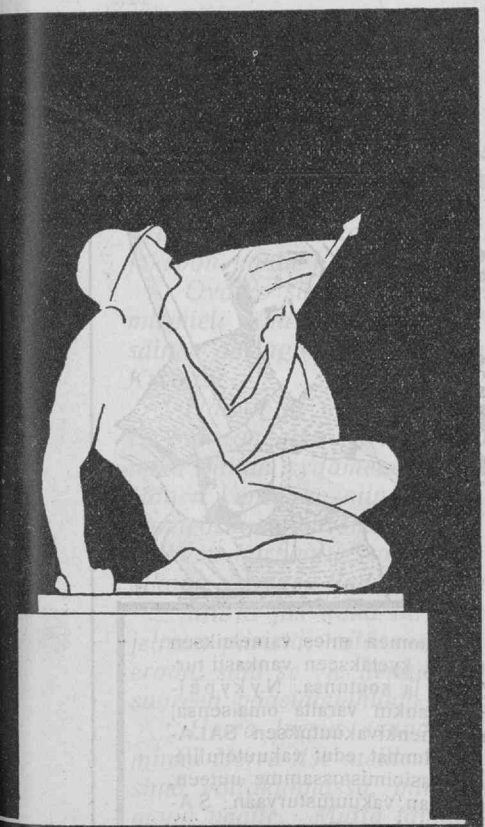

„SINIS VELJENI, KUN
MINÄ KUOLEN,
MINÄ HEILUTAN
TAPPARAA....."

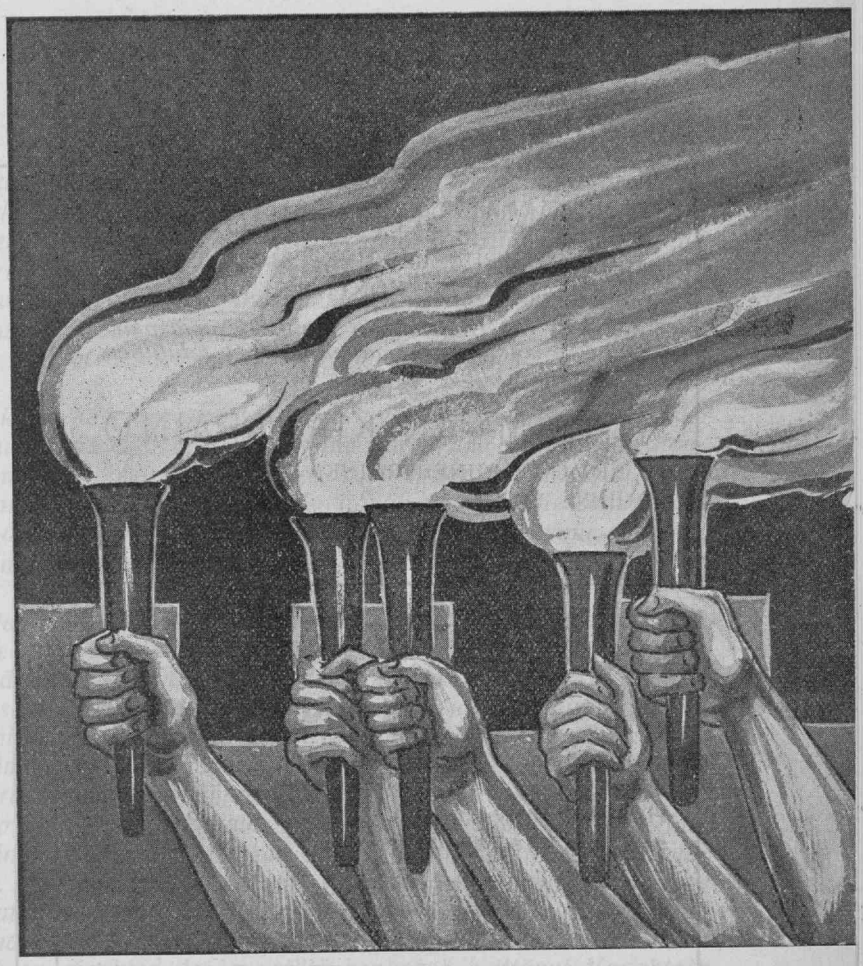

N:o 5 Maaliskuun 8 p:nä 1935

V.K-ma.

SISÄLTÖ:

Sivu

Päivän sana, *kirj. H. Linnove* 99
Tärkeä taistelumuoto, *kirj. Elias Simojoki* 100
»Me kasvamme Kalevan juuresta», *kirj. J. T.* 101
Edeltäjämme. 102
Lento- ja kaasuase tulevaisuuden sodassa, *kirj. M. —tto.* 104
Leirinuotioitten nuoriso, *kirj. Erkki Ervast* 105
Isänmaa ja nuoriso, *kirj. Osmo Aulamo* 107
Ole valmis, *kirj. Vilho Rautakorpi* 108

Hymni, *kirj. Vilho Viita* 109
Sälli, *kirj. Yrjö Kohonen* 110
Langemark, *kirj. Arne Somersalo* 111
Ratsumies Hartikka, *kirj. Martti Santavuori* 113
Jääkärin juttuja, *kirj. Lassi* 115

Saapunutta kirjallisuutta 116
Järjestötoiminta 117

SANOMALEHTI „UUSIMAA"
PORVOO, RUNEBERGINK. 33
PUH. TOIMITUS 274, KONTT. 127

Uudenmaan vanhin suomenkielinen maaseutulehti. Edullinen ilmoitusväline.

UUSIMAAN KIRJAPAINO
PORVOO, RUNEBERGINK. 33.
PUHEL. 127

Suorittaa kaikkea alaan kuuluvaa työtä huokealla.

Täysin suomalainen liike **Hotelli**
UNTOLA
Kaivokatu 8 vastapäätä asemaa.
Puhelin 28713—27684.

Helsingin vanhin matkustajakoti!

VASTIKÄÄN TÄYDELLISESTI UUSITTU JA AJANMUKAISTETTU! Huoneita 20 mk:sta 70 mk:aan.

UUTTA! Oma suomalainen sauna!

Jo ammoisina aikoina Suomen mies varaeleiksen häijyjä vaaroja vastaan, kyetäkseen vankasti turvaamaan perheensä, kotinsa ja kontunsa. Nykypäivien mies turvaa pahimmankin varalta omaisensa, ottamalla riittävän suuren henkivakuutuksen SALAMASSA joka tarjoaa parhaimmat edut vakuutetuille. — Tutustukaa lähimmässä asioimistossamme uuteen, perheellisille taloudellisimpaan vakuutusturvaan: SALAMAN huoltovakuutukseen.

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ
SALAMA
Puhtaasti suomalainen suuryhtiö.

SINIMUSTA

SINIMUSTA-JÄRJESTÖN LEHTI

Numero 5 **8. 3. 1935**

TOIMITUSNEUVOSTO: ELIAS SIMOJOKI / REINO ALA-KULJU
VILHO HELANEN / SAKARI VAPAASALO

TOIMITUS JA KONTTORI: ALLAN VIRKKUNEN, vastaava toimittaja
HELSINKI, MIKONKATU 15. A. JAAKKO SNELLMAN, toimitussihteeri ja
Auki 11—15. Puhelin 20306 taloudenhoitaja

Päivän sana.

Iloitkaa siitä, että nimenne ovat kirjoitetut taivaissa.
Luuk. 10: 20.

Kirkkovuoden vakavin aika on nyt alkanut. Vakava aika sisältää vähän iloa. Lieneekö sitä siinä ensinkään? Mutta ilon vastakohta, suru, kylläkin kuuluu vakavan ajan yhteyteen. Suru ja kyyneleet ja masennus. Yleensä kaikki sellainen soveltuu vakavaan aikaan, mikä on harmaata, yksitoikkoista ja ikäänkuin maassa matavaa. Vakaa aika saattaa mielen matalaksi ja sielun siivettömäksi. Ei sellaiseen ajanjaksoon kuulu hengen nousu, eivät aatteelliset riennot eivätkä uudet herättävät alotteet.

Ovatko siis vasta alkaneet, pitkät paaston viikotkin tällaista ikävän ilotonta värjötystä? Onko ihmismieli aina vain masennettava? Onko ajatus ja sydän alati sidottava? Onko ilo, tuo sielumme sisäinen auringonsäde sammuva silloin kokonaan, kun eteemme kohoaa risti ja ristin mies, Herra Jeesus Kristus?

Näihin ja näiden tapaisiin muihin kysymyksiin käy vastaaminen sekä myönteisesti että kielteisesti. Ei paaston aika enempää kuin kirkkovuoden muutkaan ajat kiellä ihmiseltä sitä pyhää ja korkeata iloa, mikä valtaa sydämemme tietäessämme, että olemme Herran omia, Hänen huolenpitonsa alaisia, väleissä Hänen kanssaan niin, että ajasta aikaan tajuamme Hänen Henkensä elvyttävän voiman ollessamme arkamielisiä, levottomia, tai muuten ahdistuksen alaisia, että toisaalta tunnemme ja omaksumme Hengen nuhteen harhautuessamme ja kulkiessamme omia teitämme. Tämä kosketus hyvän Jumalan taholta on ja olkoon ainainen ilon aiheemme.

Mutta jos ilolla tarkoitamme sitä huoletonta irtautumista iäisistä arvoista, poistumista Jumalan ohjelman piiristä, mitä suruton maailma tavoittelee omakohtaisena ilonaan, olisi siitä hetimiten tultava eroon, sillä se vie hengelliseen kuolemaan. Eikä sellainen ilo sovellu Jumalan ihmiselle, ei sille, joka suureen pääsiäisjuhlaan valmistuu ja jonka tulisi saada näköpiiriinsä ristiinnaulittu ja ylösnoussut Herra.

Herra Jeesus sanoo: »Iloitkaa siitä, että teidän nimenne ovat kirjoitetut taivaissa». Tämä tosiasia, minkä Herra itse meille vakuuttaa, on läpi elämämme kestävä suuri ilon aihe. Se tietää kansalaisoikeutta siinä valtakunnassa, minkä Herra on tullut perustamaan kuolemansa ja ylösnousemisensa kautta tänne maan päälle. Mutta tämän valtakunnan kansalaisuus ei ole suinkaan maallinen tai ajallinen. Se on taivaallinen ja iankaikkinen. Se on korkea, ylhäinen ja pyhä. Se alkaa jo täällä alhaalla. Se uhkaa ristin juurella ja ristin tiellä. Siinä se kehittyykin. Se on kansalaisoikeus, joka asettaa suurimmat velvoitukset ja antaa suurimmat oikeudet, mitä ajatellasaattaa. Se nöyryyttää ja kohottaa yhtaikaa. Se vie jokapäiväiseen kuolemaan, mutta se myös nostaa hetki hetkeltä kirkastuvaan elämään.

Ken tämän kansalaisoikeuden saa, hänellä on ainainen ilo ja ristillä henkensä heittänyt Vapahtaja sitoo hänen sydämensä tuohon iloon.

H. Linnove.

Tärkeä taistelumuoto.

»Sinimustan» N:ossa 3 on Seinäjoen Sinimustien Pj Veli Kaakinen käsitellyt erästä puolta Sinimustien toiminnassa, jolla on mitä tärkein tehtävä taistelussamme, nim. Sinimustien hyökkäysretkiä. Näillä hyökkäysretkillä tarkoittaa k.o. artikkelin kirjoittaja niitä isänmaallisia valistustilaisuuksia, joita jokaisen SmPo:n olisi ehdottomasti järjestettävä sekä sen paikkakunnan piirissä, jossa SmPo toimii, että myöskin paikkakunnan ulkopuolelle. Näiden hyökkäysretkien tarkoituksena on saattaa Sinimustien aatteet tunnetuiksi mahdollisimman laajoille kansalaispiireille ja perustaa uusia SM-paikallisosastoja.

Sinimusta-aatteen levittämisessä on tällainen työmuoto aivan välttämätön. Siihen olisi ryhdyttävä kouluuttamaan heti sinimustia jokaisessa paikallisosastossa. Tiedän varsin hyvin, että monissa SmPo:issa on tämä taistelumuoto jo käytännössä, mutta on myöskin paljon paikallisosastoja, joissa siihen ei ole harjaannuttu. Sinimusta-järjestö on nyt kerta kaikkiaan taistelujärjestö, eikä se tarvitse sellaisia paikallisosastoja, jotka eivät osoita elinvoimaisuuttaan expansiivisuudellaan, ulospäin suuntautuvalla toiminnallaan. Vielä ovat laajat alat Suomea ilman SM-paikallisosastoja, vielä löytyy sankkoja nuorisojoukkoja, joiden korviin ei ole taistelujulistuksemme kantautunut. **Ja meidän asiallamme on kiire!**

Jos SmPo on oikeain johtajien käsissä, niin sanotunlainen taistelutoiminta on suhteellisen helppo järjestää. Po:n johtajat tuntevat sen aineksen, joka on heidän johdossaan, he tietävät minkälaisia voimia heillä on käytettävissään ja he löytävät sopivat henkilöt joko Po:sta tai sen ulkopuolelta määrätyillä lahjoilla varustettuja sinimustia kouluuttamaan ohjelmansuoritukseen. Niin alkavat muodostua lausuntakuorot ja laulukuorot, niin löytyvät lausujat ja puhujat, joista kaikista tärkeimmän kategorian muodostavat luonnollisesti viimeksimainitut, vaikka tärkeä tehtävä on kaikella ohjelmansuorituksella. Mitä lauluun tulee niin se ei saa jäädä vain kuoron tehtäväksi, vaan siihen on kouluutettava koko Po, vaikkakaan se kokonaisuudessaan ei voi osallistua pitemmän matkan päähän tehtyihin hyökkäysretkiin. Laulun merkitystä sinimustien taistelutoiminnassa ei kyllin suureksi arvioida. Laulakaa sinimustat itsenne nuorisomme sydämiin, Suomen kansan sydämeen. Arkkipiispa Kaila on äsken paimenkirjeessään lausunut m.m.: **»Milloin on taisteltava, on katsottava, että saa vastustajan omantunnon puolelleen».** Olkoon sinimustien taisteluohjeena tämä jalo periaate. Teidän täytyy nuorta uskoa ja innostusta hehkuvilla puheillanne ja laulullanne taivuttaa Suomen nuorison omattunnot puolellenne. Tämän vuoksi on jokaisen Po:n muodostettava **puhujien, laulajien ja lausujien iskujoukkoja,** jotka niin kaupunkien köyhälistökortteleissa kuin maalaiskylien tuvissa iskevät uskonsa nuorten tuntoihin ja niin aukaisevat tietä Suomen suurelle tulevaisuudelle.

Olen kuullut valitettavan, että on paikkakuntia, joilla ei ole kuin muutamia sellaisia nuoria, jotka ovat omaksuneet SM:n aatteen. **Mutta näitä muutamia nuoria ei saa väheksyä.** Heidän vähälukuisuutensa ei saa olla esteenä SmPo:n, SmAo:n tai **Sm-ryhmän** perustamiselle. Pienetkin Po:t tai niiden alaosastot, jopa yksityiset ryhmätkin voivat muodostaa ja muodostavat sangen tärkeitä tukipisteitä taistelukentällämme. Ilman sellaisia pieniäkin taisteluyksikköjä meiltä puuttuu yhteys k.o. paikkakuntaan ja meidän on vaikea löytää lähtökohtaa SM:n työlle tällaisella paikkakunnalla. Käykää sinimustat perustamaan tällaisia pieniäkin taisteluryhmiä sellaisille paikkakunnille, johon ei aluksi voi täydellisiä paikallisosastoja perustaa. Ilmoittakaa aina, milloin olette onnistuneet sellaisen uuden yksikön jollekin paikkakunnalle luomaan siitä ja sen johtajasta SM:n Keskusjohdolle. Sellainen Sm-ryhmä voi hyvin korvata SmPo:n puutteen siksi kunnes se lähiseudun SmPo:n tukemana on kyennyt luomaan Po:n järjestämiseen tarvittavan aineksen. Ja silloin on jälleen tärkeä tavoite saavutettu siinä työssä, jota me teemme suuremman ja onnellisemman Isänmaan luomiseksi. Mutta päämäärämme jää ijäti saavuttamatta, ellemme muista kuuluvamme **taistelujärjestöön,** jonka rivien täytyy lakkaamatta olla liikkeessä **eteenpäin!**

Helsingissä, 28 p:nä helmikuuta 1935.

Elias Simojoki.

Turun SM:n lausuntakuoro esiintymässä Mustassa Karhussa 24. 2. 35.

„Me kasvamme Kalevan juuresta!"

Turun Sinimustien lausuntakuoro teki hyökkäysretken Helsinkiin esiintyen Mustassa Karhussa 24. 2. -35. Kuoroon kuului 12 poikaa ja johti kuoroa sen kouluuttaja, tait. Ann Déry. Edellisenä iltana olivat pojat Helsingin Sinimustien teeillassa vieraana ja esittivät taitoaan lausumalla kuoronsa tunnusrunon — »Me kasvamme Kalevan juuresta» ja pari muuta runoa. Seuraavana päivänä, sunnuntaina, esiintyi lausuntakuoro Mustassa Karhussa esittäen Heikki Asunnan, V. A. Koskenniemen, Otto Mannisen, Eino Leinon y.m. runoja. Yleisö seurasi heti alusta alkaen henkeä pidättäen poikien esityksiä. Loistavin suoritus oli Heikki Asunnan »Nuijamieshaaste». Se oli todella taistelujulistus ja herätyshuuto kaikkea velttoutta ja alhaista vastaan. Poikien silmät säihkyivät ja ilmassa oli todella taistelun tuntua. Herpaantumattomalla tarkkaavaisuudella kuunteli yleisö poikien esityksiä. Pitkälliset suosionosoitukset seurasivat joka esitystä. Erikoisesti Heikki Asunnan miehekkään koruttomat säkeet kävivät »luihin ja ytimiin». Kuoro-ohjelma oli ehkä jonkunverran yksipuolinen, se oli pelkästään taistelujulistusta, mutta pojat karttoivat tarkoituksella kaikkea herkkää lyyrillisyyttä. »Lapuan kieli ei livertele», sanoi eräs heistä. — Tämän jälkeen esitti kuoron johtaja, tait. Ann Déry, yksinlausuntaa erittäin ansiokkaasti saaden runsaat suosionosoitukset. Turun SM-lausuntakuoro tuntee suurta kiitollisuutta johtajaansa ja kouluuttajaansa kohtaan. Kuoron pojat viipyivät vielä pari päivää pääkaupungissa tutustuen »Mustaan Karhuun» ja muihin nähtävyyksiin. Turun sinimustat toivovat Helsingin sinimustia vastavierailulle maan ensimmäiseen pääkaupunkiin. —

Nykyisin on kuorolausunta alkanut saada sijaa SM:n ohjelmistossa. Ei ole ihme, että esim. marxilaiset ovat jo aikoja sitten oivaltaneet kuorolausunnan valtavan propagandamerkityksen. Nyt on meidänkin aika ottaa käytäntöön tämä taistelukeino. Lausuntakuoro kehittää jokaisen jäsenensä ääntä ja esiintymisvarmuutta. Juuri sinimustat ovat parhainta ainesta lausuntakuoroissa, heidän sanoissaan on nuoruuden väkevyyttä ja sydämen paloa. Jokaisen SM-paikallisosaston pitäisi saada oma lausuntakuoro. Kuoron ohjaajana ja johtajana voi toimia joku lausunnan harrastaja sinimustien omasta keskuudesta tai ulkopuoleltakin. Isänmaalliset runot ovat SM-lausuntakuorojen kiitollisinta esitettävää. Erikoisesti Heikki Asunnan runot ovat sopivia lausuntakuoroille. Kuorot voivat luonnollisesti ottaa myös suorasanaista ohjelmiinsa. Yleensä on ohjelman valinnassa oltava huolellisia. Helposti voi kuoro tehdä yksipuolisen ja hajanaisen vaikutuksen. Kuorolausunta SM:n piirissä on ennenkaikkea taistelujulistusta, joka jättää lähtemättömän vaikutuksen kuulijoihinsa. Tätäkään taistelukeinoa ei saa jättää käyttämättä.

J. T.

Edeltäjämme.

„Junkkari"-lehden kirjoituksia v:lta 1917—18.

Julkaisemme edelleen »Junkkari»-lehden kirjoituksia, jotka ovat peräisin vapaustaistelun edellisiltä kuukausilta. Ne kuvaavat silloisten nuorten toimintaa ja heidän sisäistä tultaan, mikä antoi voimia taisteluun Suomen itsenäisyyden ja Suur-Suomen puolesta. Annamme heidän itsensä puhua tulista kieltään:

SUOMI SANKARIKANSANA.

Suomen suku on mainehikas suku. Tiedämmehän heimolaistemme magyaarien kunniakkaat kamppailut.

Ruotsin valtionjohtajina on ollut suomalaisia, kuten Hornit y.m.

Oikeastaan suomalaiset ovatkin luoneet koko Ruotsin kunniakkaan historian.

Eivätkö ne olleet suomalaisia, jotka enimmän kauhua herättivät 30-vuotisessa sodassa.

Eikö Kaarle XII:nnen urhoollisimmat ja sitkeimmät soturit olleet suomalaisia.

Eivätkö suomalaiset miehet johtaneet taisteluita Narvassa.

Eikö se ollut suomalainen mies, joka kukisti Tanskan laivaston Unionin aikuisissa sodissa.

Muistammehan suomalaisen »Mustan legionan», joka viimeiseen mieheen kaatui Lundin taistelussa.

Lukemattomia esimerkkejä voisi mainita.

Sillä siellä, missä taisteli Ruotsi, siellä mainitaan suomalaisten nimi ensimmäisenä.

Vielä tuoreessa muistossa on Suomen sota v. 1808—09.

Eivätkö suomalaiset kunnostautuneet Turkin sodassa.

Kreikan vapaussodassa taisteli suomalaisia.

Buurien riveissä taisteli suomalaisia kullanhimoisen Englannin ryövärilaumoja vastaan.

Kaukana lännessä, Mexikossa, ovat suomalaiset taistelleet.

Maailmansodassa taisteli suomalaisia, ja heitä mainittiin sankareina.

Eikö tämä osoita, että suomalaiset ovat sankarijuurta, luotu suuria tekoja täyttämään.

Suomen suku on mainehikas suku.

(Junkkari. N:o 5, II. 12. 17.)

JUNKKARIT!

Oppikaamme esi-isiltämme heidän järkkymätön tarmonsa ja rohkeutensa. Heidän suuret kieltäymisensä ja uhrautuvaisuutensa. Vain näin saatamme toteuttaa mahdottomimmatkin unelmat.

Junkkari 2.

JUNKKARIEN TERVEHDYS JÄÄKÄREILLE.

Terve teille, te, Suomenmaan uljaat pojat, jotka lähditte rinnoissanne rakkauden ja vihan pyhät liekit taistelemaan idän tyranniutta vastaan. Nuoret elämänne panitte alttiiksi temmeltäessänne niillä kentillä, joilla jo kerran ennenkin suomalaiset »hakkapeliitat» niittivät kunniaa. Me siunaamme teidän muistoanne, ja teitä on siunaava koko Suomen kansa. Me Junkkarit pidämme teitä esikuvinamme ja tahdomme teidän laillanne oppia, mitä on kaikkensa alttiiksi antava uhrimieli. Teidän johdollanne tahdomme nousta, ja leijonalippuamme kuljettaa halki Venäjän arojen ja ruttopesän peräti hävittää, ja heimolaisemme, sinne tänne ympärieksyneet yhteen koota. Teidän avullanne tahdomme luoda uuden Suomen Valtakunnan. Terve siis te jääkärit! Palatkaa pian! Innosta hehkuen me teitä odotamme.

(»Junkkari», N:o 5, II. 12. 17.)

Lapuan Junkkareille, silloisille Sinimustille, oli tärkeää heidän omaksumiensa aatteiden vieminen kansan keskuuteen. Seuraavassa kirjoituksessa pohditaan siihen sopivia keinoja:

LENTOLEHTISIÄ LEVITTÄMÄÄN.

Viime kokouksessa keskusteltiin siitä, miten me junkkarit voisimme edistää asiaamme. Mainittiin myöskin lentolehtisten levittämisestä. Minusta se onkin ainoa keino, jolla voimme saada kaikki mielipiteemme kuuluville. Jos me esim. kirjoittaisimme Uuteen Päivään kirjoituksia, niin niihin emme voisi panna kaikkea mitä tahtoisimme, sillä luultavaa on, että kaikkia meidän kirjoituksiamme ei edes Uusi Päiväkään voisi ottaa palstoilleen. Jos me sitävastoin kirjoittaisimme kirjoituksia kirjoituskoneella ja monistelisimme ne sitten, saisimme sillä tavalla parhaiten lentolehtisiä, joihin voisimme panna mitä tahdomme. Tämä tuuma olisi toteutettava ennen joululoman alkua, että saisimme jokainen niitä mukaamme. Levittäisimme niitä sitten, tai naulaisimme salaa

yleisille ilm.paikoille. Näin saisimme äänemme kuuluville. Ehdottaisin siis, että heti kävisimme toimeen ja kirjoittaisimme ensi kokoukseen kirjoituksia, joita voitaisiin sitten korjailla. Monistaisimme niitä niin paljon kuin vain ehtisimme. Jos tällä tavalla saataisiin parikin sataa lentolehtistä, niin olisi alkamamme asia jo hyvällä alulla. Toimeen siis junkkarit. Myöhästyminen voi pilata kaikki.

(Junkkari, N:o 5, II. 12. 17.) »— X.»

Tällaista julkilausumaa levitettiin tuhansittain:

Suomen tasavallan kansalaiset!

Elämme nykyään kohtalokkaita hetkiä. Näinä päivinä ratkaistaan Suomemme kohtalo vuosisadoiksi. Me olemme tähän asti eläneet orjan raskasta elämää vieraan vallan alla, mutta nyt emme enää tahdo. Näistä hetkistä nouskaamme, katkokaamme kahleemme ja murtakaamme vihollisvoimat. Meillä on oikeus olla vapaita. Meidän on menneisyys, meidän on tulevaisuus.

Nouskaamme me nousevan Suomen nuoret urhot, vaatikaamme kotimainen sotaväki. Astukaamme hehkuvan intomme voimalla mahtajia vastaan. Musertakaamme nuo viheliäiset ryssät, jotka maastamme imevät sen elonnesteet. Vaatikaamme kotimainen sotajoukko ja sen riveissä seuratkaamme leijonalippua voitosta voittoon. Poistamme vääryyden ja puollamme oikeutta. Me luomme silloin uutta Suomea, jonka sinisellä taivaalla hulmuaa leijonalippu, Suomen tasavallan voittoisa viiri.

NUORET!

Me näemme nykyään hallitsevan polven riitelevän vallasta samaan aikaan, kun olisi koko huomio pantava maan itsenäistyttämiseksi. Tämä osoittaa, että nykyinen hallitus ei kykene hallitsemaan itsenäistä Suomea, ja olen varma, että meistä monikin paheksuu tällaista menettelyä. Monella olisi halua sanoa sanansa, mutta meidän ääniämme pidetään heikkoina, vaikka ne nousevatkin nuorista, voimakkaista rinnoista. Ja kuitenkin meillä on oikeus sanoa sanamme ja vaatia, että ne otetaan huomioon, sillä kerranhan on meidän astuttava valtion ohjaksiin, kerranhan tämä maa tulee kuulumaan meille. Ja kun me kerran hallitsemme, on meidän tehtävä tili sekä isäimme, että itsemme töistä. Ja jotta heidän muistonsa ei kävisi katkeraksi meille, on meidänkin saatava toivomuksemme kuuluviin. Meidän on puhuttava eduskunnalle.

Junkkarit! Meidän on eduskunnalle lähetettävä kirjelmä, joka jouduttaisi asevelvollisuusasian ratkaisua, sillä siinä *on maan pelastus.*

Olen allaolevassa hiukan suunnitellut kirjelmän muotoa. Välttämättömät parannukset siihen on kokouksen tehtävä. Kirjelmän sisältö:

KORKEASTI KUNNIOITETTAVA SUOMEN TASAVALLAN EDUSKUNTA.

Me, nuorina miehinä, tahdomme tämän kirjelmän avulla tulkita Suomen nuorison yhteisen, hartaan toivomuksen. Me emme tällä hetkellä muuta halua kuin saada astua kotimaisen sotajoukon riveihin, siten palvellaksemme maata, joka meille on käynyt kalliiksi.

Toivomme siis, että korkea eduskunta mitä pikaisimmin ratkaisisi asevelvollisuuskysymyksen ja jo lähipäivinä antaisi meille kutsun.

(Allekirjoitukset.)

Kokouksen olisi siis valittava toimikunta, joka laatii tämän kirjelmän ja pitää huolen siitä, että se tulee lähetetyksi.

Junkkarit! Meidän on paikkakunnaltamme, virastoista hävitettävä kaikki ryssänkieliset julistukset y.m. tiedonannot ja julkipanot, siten osoittaaksemme, että ryssillä ei tästälähin ole enää mitään tekemistä täällä, ja että heidän oikeuksiansa ja etujansa ei enää oteta lukuun Suomen tasavallassa.

(Junkkari N:o 5, II. 12. 17.)

SUOMEN NUORUKAISILLE.

Suomen suku on ollut mainehikas suku. Sen te olette lukeneet historian lehdiltä. Rakastaen maatansa ovat esi-isämme uhranneet henkensä taistellessaan sukunsa puolesta. Nuoret miehet! Tekin rakastatte maatanne, astukaa siis uljain mielin kotimaisen sotajoukkomme riveihin, suojellaksenne Suomen nuorta tasavaltaa. Se on teidän velvollisuutenne. Teissä on maan pelastus ja turva. Siis, nuoret miehet, vannokaa sydämessänne hiljainen vala tahtovanne taistella ja kuolla, jos niin tarvitaan, paljon kärsineen Isänmaamme ja heimomme puolesta. Olkaa valmiit astumaan oman sotajoukkomme riveihin.

Tällainen kirjelmä lähetettiin Suomen eduskunnalle:

Tahdomme tämän kirjelmän kautta tulkita Etelä-Pohjanmaan nuorison yhteisen, hartaan toivomuksen: Tällä hetkellä emme halua muuta kuin saada astua kotimaisen sotajoukon riveihin, siten palvellaksemme maatamme, turvataksemme sen etuja ja oikeuksia.

Toivomme siis, että Eduskunta mitä pikimmin ratkaisisi asevelvollisuuskysymyksen myönteiseen suuntaan ja antaisi meille jo lähipäivinä kutsun.

Joukko etelä-pohjalaisia nuoria miehiä.

(Toimeksi saaneet).

Lento- ja kaasuase tulevaisuuden sodassa.

— *Maanpuolustuskysymykset kuuluvat myös nuorisolle nousevalle, kansalle kasuavalle.* —

Jo maailmansodan loppuvuosina muodostui lentoase tärkeäksi tekijäksi sodankäynnissä. Mainitsematta puhtaasti sotilaallisista toiminnoista, kuten tiedustelu- ja taistelutoiminnoista sekä pommitusretkistä rintamalla — on myöskin huomattava, että lentoaseen avulla pyritään jo tällöin lamauttamaan m.m. kotiseudun asutuskeskuksien väestöä ja tuhoamaan sekä vaikeuttamaan teollisuuden toimintaa.

Tulokset eivät kuitenkaan voineet vielä silloin muodostua erikoisen tehokkaiksi lentoaseen ollessa vasta kehityksensä alussa ja enemmän vielä kokeiluasteella.

Mutta maailmansodan jälkeen on lentoase suuresti kehittynyt. Erikoisesti ovat pommikoneet saavuttaneet huomattavan kehitysasteen. Nykyinen raskas pommikone voi tuoda 3,000 kg:kin pommikuorman aina 500 à 600 km. päähän.

Pommikoneet — sodan surmalinnut — kuljettavat mukanaan räjähdyspommeja (50—1,000 kg.), kaasupommeja (n. 25—100 kg.) ja palopommeja (200gr—1 kg.—12kg.).

Voimme olla varmoja siitä, että tulevassa sodassa vihollinen tahtoo kohdistaa ilmahyökkäyksensä juuri valtion ja kansakunnan elämälle välttämättömiä tuotanto- ja teollisuusalueita, liikenneteitä ja asutuskeskuksia vastaan.

Jos vihollinen onnistuu ilmahyökkäyksillään tuhoamaan maanpuolustusta ja maanpuolustusjoukkoja ylläpitävät maan taloudelliset voimalähteet ja murtamaan rintamantakaisen alueen väestön puolustustahdon, jää maanpuolustuksen teho ja armeijan taisteluarvo senjälkeen kyseenalaiseksi.

Kaasusuojeluopetusta englantilaisille koululaisille.

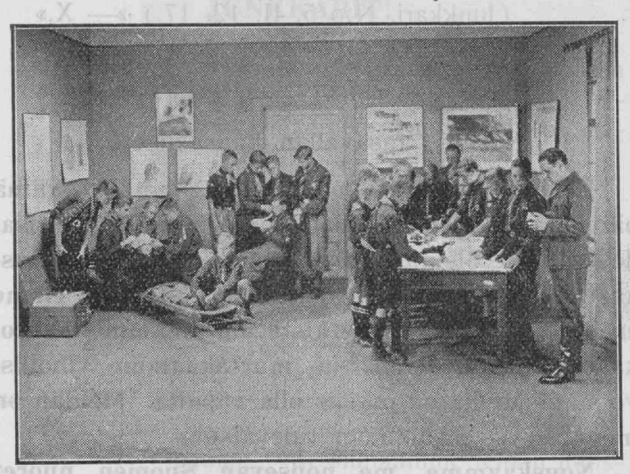

Partiopojat valmistamassa hengityksensuojelijoita.

Mitä on sitten tehtävä ja mitä velvollisuuksiimme kuuluu?

Tämän edellämainitun tuhoisan vaikutuksen estämiseksi on järjestettävä tehokas ilmapuolustus. Jo ilmassa on omien lentäjien taisteltava viholliskoneita vastaan. — Nouskoon nuoresta polvestamme jatkuvasti uusia lentäjänalkuja, jotka liitolentoharrastuksen ja myöhemmän sotilaslentokoulun kautta voivat kehittyä kykeneviksi lentäjiksi maanpuolustuksen palvelukseen puuttuvia aukkoja täyttämään. —

Maasta käsin taas on suoritettava voimakasta ilmatorjuntaa ilmatorjunta-aseitten avulla. Siksi maamme aktiivinen ilmatorjunta saakoon voimakkaat puitteet kehitykselleen.

Mutta koska vihollinen voi kaikesta siitä huolimatta päästä ainakin osittain tuhoretkilleen rintamantakaiselle alueelle, niin on ehdottoman tarpeen vaatimaa järjestää myöskin sen alueen ja väestön suojeleminen, n.s. *väestönsuojelu.*

Väestönsuojelun tarkoituksena on suojata kotialueen asutuskeskukset ja niiden väestö vihollisen ilmahyökkäyksien vaikutuksilta siten,

Leirinuotioitten nuoriso.

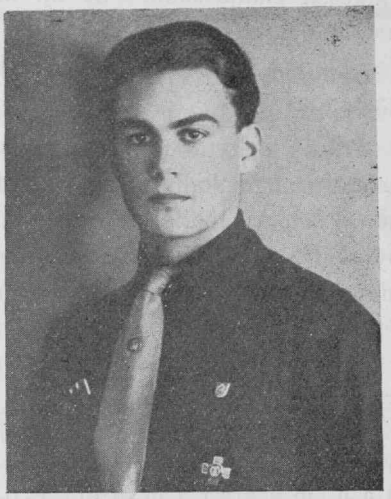

Ylioppilas Erkki Ervast.

»Olin eksynyt valtateille,
valemarkkina-sirkukseen,
kamasaksojen kintereille,
valeloistojen valkeuteen.
Joka ainoa helppoheikki
minut itseni ostaa pyys,
unitautinen sokkoleikki
kävi nimellä: ihmisyys.»

(Asunta.)

Kuka tahansa oletkaan, lukija, tiedät hyvin, millaista on markkinameno. Kaikenkaltaisia kauppamiehiä kokoontuu joka suunnalta tavaraansa kansalle tarjoamaan. Tungos on suuri, melu korvia huumaava ja meno monesti holtiton. Markkinaväki on kaikennälkäistä: yksi huutaa rihkaman perään, toinen kulkee ilveilijöitten kojuissa, kolmas pyörtyy vinhassa karusellissa, neljäs hoippuu juovuksissa, viides pyörii tanssisalin liukkaalla lattialla hullussa markkinatahdissa. Ken tahtoo melua ja syntiä paeta, hän pysyköön kaukana markkinaturuilta.

Turhaa on kenenkään paheksua, jos tämän lehden palstoilla täytyy sanoa, että markkinameno tulee elävästi mieleen katsellessaan tätä Suomenkin kansaa

Oppitunti SKJ:n väestönsuojelukoulussa.

— että tappiot elävän voiman suhteen supistuvat mahdollisimman vähäisiksi,

— että normaalista elämää häiritsevät tekijät muodostuvat lyhytaikaisiksi ja laadultaan lieviksi,

— sekä, että luja yhteiskunnallinen järjestys säilyy.

Tämä taas vaatii vuorostaan, että järjestetään erilaisia suojelutoimintoja, jotka kuuluvat koulutetun, keskitetyn ja voimakkaan johdon alaisuuteen.

On perustettava, koulutettava ja varustettava erilaisia väestönsuojelu- ja palotorjuntamuodostelmia.

Väestö on valistettava ymmärtämään vaaran laatu ja suojelutoimenpiteet.

Jokaisen yksilön on myös huolehdittava suojelustaan ja varmistauduttava tietopuolisesti ja käytännöllisesti mainittujen sodanvaarojen suhteen.

Valtion, kuntien ja yksilöiden on kunkin suoritettava oma osuutensa tässä suojelutyössä, sillä puolustuslaitos ei ehdi eikä voi tätä kokonaan järjestää, kuten on luonnollista.

Nuorisolla, jolla tulevaisuudessa on myöskin oma paikkansa maanpuolustuksessa, on syytä ottaa asioista selvää ja pyrkiä kantamaan pieni, mutta usein tärkeä, kortensa yhteiseen kekoon.

Suomen Kaasusuojelujärjestö työskentelee vapaaehtoisena maanpuolustusjärjestönä rintamantakaisen alueen, kotiseudun, väestönsuojelun hyväksi.

Nuorukaiset! Hankkikaa tarpeelliset tiedot ilma-, kaasu- ja palovaarasta.

Toimikaa oman ja läheistenne suojelun hyväksi!

M. —tto.

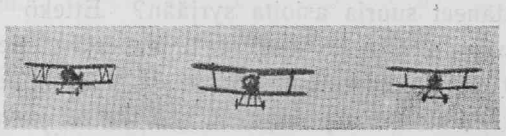

Hävittäjäkoneita.

kaikessa elämässään. Se on karvas ja halventava todistus, mutta sittenkin totuus, jota on varsin vaikea kiertää. Sekavaa, meluista ja holtitonta markkinamenoa!

Tämä kirjoitus tahtoisi olla h ä t ä h u u t o keskeltä rihkamakauppiaitten houkutteluhuutoja, keskeltä helppoheikkien kirkunaa, keskeltä karusellien pyörrytystä, keskeltä petkuttajien valheita, keskeltä markkinatansseja S u o m e n n u o r i s o n s i e l u n p u o l e s t a.

Tämä olkoon SM:n t a i s t e l u h u u t o kaikille maailman markkinamiehille:

P o i s s i r k u s- j a v a l h e m e n o t m e i d ä n m a a s t a m m e! P o i s t u n n o t t o m a t p e t k u t t a j a t! P o i s h e l p p o h i n t a i s e t s i e l u j e n k a u p u s t e l i j a t! M a a n t a s a l l e m a r k k i n a t o r i t!

Kuulkaa te, joilla on vastuu nuorisosta! Miksi te olette l i i a n m o n e e n paikkaan kirjoittaneet: »Sallittu lapsille?» Miksi te olette tehneet markkinatorinne portin niin hirvittävän leveäksi? Miksi te olette järjestäneet tanssisaleihinne ja kapakkoihinne ja yökerhoihinne niin vapaan pääsyn?

Miksi te olette kuljettaneet Suomen nuorisoa markkinoillanne ja vieneet sen kaikkiin menoihinne? Miksi te olette tehneet liian monta onnetonta kohtaloa? Miksi te olette aikanne leikkineet nuorilla sieluilla ja sitten jättäneet ne yksin värjöttelemään peloittavassa yössä?

Vastatkaa! Tulkaa tilille!

Miksikä te vihdoin olette, te toiset, te »kiltit sedät» tyynin mielin ja huoletta tätä kaikkea katselleet? Miksi te olette lämmitelleet korkean k u l t t u u r i n n e a u r i n g o s s a? Miksi te olette koristaneet itsenne v a p a a m i e l i s y y t e n n e loistoon? Miksi te olette kerskuneet e d i s t y k s e s t ä n n e ja v a l i s t u k s e s t a n n e? Miksi te olette hurskailleet l a i l l i s u u d e l l a n n e ja s i v e y d e l l ä n n e?

Vai ettekö tahdo tunnustaa, että olette tuijottaneet silmänne sokeiksi katinkultaan ja valheloistoon ja jättäneet suuria asioita syrjään? Ettekö tahdo tunnustaa, että olette hosuneet ilmaa, että olette käyttäneet väärin vaikutusvaltaanne ja voimaanne, kun olette SM-nuorisoa pilkanneet, ahdistaneet ja vainonneet?

Älkää jatkako sitä enää! Älkää olko niin mielettömiä, te joilla on paljon viisautta ja järkeä tämän ymmärtääksenne!

Mutta jos kukaan kätensä enää meitä vastaan nostaa, hän ei ole oikeutettu vaatimaan, että me häntä kumartaisimme. Turhaa hänen on odottaa meiltä kunnioitusta, vaikka kuinkakin katsoisi itsensä sen arvoiseksi.

Sillä SM-nuoriso on saanut hengen, joka tekee sen jäykäksi maailman ja sen menon edessä, hengen, joka kauhistuu markkinaelämää.

S M-n u o r i s o o n l e i r i n u o t i o i t t e n n u o r i s o a.

Kuule, sinä totisen ja väärentämättömän valkeuden joukko! Mene kansasi keskelle ja huuda sille, että se lopettaisi entisen elämänsä. Huuda k o k o S u o m e n n u o r i s o l e i r i n u o t i o l l e.

»Se on nuotio uskon uuden,
joka loimusi silloinkin,
kun vaalijat vaivaisuuden
repi kansani alttarin;
joka alttarin rauniolla
ylösnousemispäivää ties.
Mun on pakko alati olla
tulen väkevän vahtimies.»

Pysykää uskollisina oman nuotiomme luona! Olkaa alati väkevän tulenne vartijamiehiä. Älkääkä sen äärellä mitään säikkykö! Älkää säikkykö, vaikka hullut markkinamiehet juoksevat kojuistaan teidän peräänne ja uhkaavat teitä, kun seisotte tulenne äärellä.

Ja voi niitä, jotka eivät ymmärrä, mitä merkitsevät meidän tulemme! Kun eivät ymmärrä, että se, mikä on kerran kytenyt, se kerran l e i m a h t a a l i e k k i i n! Että jokaisen sinimustan rinnan liekki a i v a n p i a n yhtyy toiseen, tämä taas toiseen ja niin loppumattomiin, kunnes kaikki tapahtuu:

S y n t y y s u u r i p a l o! T u l i p a l o, j o t a e i m i k ä ä n m a a i l m a n p a l o k u n t a s a a k o n s a n a a n s a m m u m a a n!

Erkki Ervast.

Isänmaa ja nuoriso

Lehtori Osmo Aulamo.

Monelta taholta on voimakkaasti hyökätty Isänmaa-käsitettä vastaan ja tuomittu vääräksi se tunnus, jota me sanomme isänmaanrakkaudeksi. On kerta kerralta väitetty, että ne ovat jo vanhentuneita asioita. Ihmiskunnan ja kansojen todellinen onni on muka saavutettavissa kansainvälisyysaatteella. Mutta ne, jotka tätä väittävät, eivät ole vaivautuneet miettimään, mitä kaikkea työntävät syrjään omaksuessaan opin ihmisten maailmankansalaisuudesta ja suoranaisesta veljeydestä ilman kansalaisuusrajoituksia.

Z. Topelius hahmoitteli maan ja kansan välisen suhteen jokseenkin seuraavaan tapaan selitellen, että maa vaikuttaa kansaan luontonsa, ilmastonsa ja maaperänsä puolesta. Kansa jälleen raivaa tuota maata sen sivistystason mukaisesti, joka sillä on. Näin kansa ja maa yhtyvät, syntyy kansan Isänmaa ja isänmaallinen kansa.

Ken siis kieltää Isänmaan, hän tyhmyydessään uhmaa luonnon perusolemusta ja koska hän on itse osa luontoa, hän uhmaa omaa itseäänkin. Kansan elämään ja kehitykseen vaikuttavat tuhannet eri seikat, mitkä kuitenkin voimme jakaa kahteen ryhmään: ulkoisiin ja sisäisiin kehitysvoimiin. Edellinen ryhmä jaetaan maantieteellisiin ja historiallisiin tekijöihin. Maantieteelliset kehitysvoimat, kuten ilmasto, asunpaikka, kasvikunta, eläinkunta, mineraalit, vedet, maanlaatu j.n.e. tarkoittavat siis ympäröivän luonnon vaikutusta kansan kehitykseen, historialliset taas sitä vuorovaikutusta ja yhteyttä, mikä jollakin kansalla on muiden kansojen kanssa, olkoonpa se rauhallista tai sotaista laatua ja joka vuorovaikutus on johtunut kansan historiallisesta kehityksestä. Toisinaan hävitetään kokonaan heikompi kansa tai se joutuu voittajan armoille. Voitetut, alhaisella kehitystasolla elävät pienet kansat menettävät usein kansallisuutensa sulautuen voittajin, mutta esim. kehittyneempi Suomen suku on voinut halki vuosisatojen uhmata slaavilaisuutta. Tässä vaikuttaa jo kansan sisäinen ryhti. Sisäisillä kehitystekijöillä ymmärrämme kansan perinnöllisiä, henkisiä ja ruumiillisia ominaisuuksia, kuten aistien terävyys, lihasvoima, vaisto, tunne, luonteenlaatu, mielikuvitus ja ajatuskyky, kielelliset lahjat j.n.e.

Kansat ovat siis tavallaan sisäisten ja ulkoisten tekijöiden luomia yksilöitä, joiden täytyy elää *kansoina,* jotta ne voisivat vaikuttaa koko ihmiskunnan kehitykseen edistävästi. Päinvastaisena tapauksena ne muodostuvat ihmiskunnan surkeaksi kansainväliseksi painolastiksi. Jos kansainvälisen ihmisyyden aate toteutuisi, olisi se siis samalla kehityksen tuho. Mutta näin ei koskaan tule tapahtumaan. *Kansallisuusaate* elää oman terveen olemuksensa varassa, *kansainvälisyys on haavekuva.*

Sanaan Suomi, Isänmaamme, johon Suomen kansallisuusaatekin kuuluu, sisältyy monta kallisarvoista aatetta: »isiltä peritty usko, meitä vanhempien polvien jättiläistyö, jonka kautta Suomi on raivattu viljelykselle, suomalaiskansallinen sivistyselämämme, joka pohjautuu yksilöjen lainalaiseen vapauteen sekä viihdoin niiden miesten haudat, jotka uhrauksillaan ovat tehneet Suomen kansan olemassaolon ja jatkuvan kehityksen mahdolliseksi».

Suomen nuoriso, voitko vaihtaa tämän Isänmaamme johonkin muuhun meille tarjottuun aarteeseen? Et voi, ellet samalla tahdo repäistä rikki niitä lukemattomia näkyviä ja näkymättömiä siteitä, jotka kiinnittävät yksilöt perheisiin, perheet sukuihin, suvut heimoihin ja heimot koko kansaan ja samalla kansan menneisyyteen, nykyisyyteen — ja tulevaisuuteen.

»Isänmaani on suuri ja kaunis,
yli kaiken maisen se on.
Se on maailman maista rakkain.
Side siihen on murtumaton!»

Ole valmis!

(Valapuheesta)

Ole valmis, kun k o t i kutsuu Sinua!
Ole valmis, kun I s ä n m a a kutsuu Sinua!
Ole valmis, kun J u m a l a kutsuu Sinua!»

Kun suomalainen uudisraivaaja kirves olalla ja kontti selässä painautui salojemme helmaan ja alkoi siellä hikisen raadantansa, ei hän kysynyt itseltään eikä muilta, mitä hän työstänsä palkaksi saa. Usein sattui, että halla tuhosi hänen vaivannäkönsä. Siitä huolimatta hän ponnisteli eteenpäin ja tahtoi voittaa korpien kammot ja hallan tuhot. Mikä antoi hänelle voimaa Saarijärven Paavon tavoin uuteen toivoon? — Häntä kutsui koti ja hän oli valmis sen kutsun kuultuaan voimiansa säästämättä tekemään työtä tämän puolesta. — Sinimusta, ole Sinäkin valmis kotisi puolesta tekemään uupumatonta ja uhrautuvaa työtä!

Rakkaan Isänmaamme hautakummuilta nousevat sadat sankaripatsaat, jotka kertovat meille niistä lunnaista, mitä itsenäisyytemme on vaatinut. Ne velvoittavat meitä! Sankarit suomalaisen graniitin alta ja useat heistä rajan takana tuntemattomina nurmen alle painettuna kysyvät meiltä: »Mitä teet sinä Isänmaasi hyväksi?» Mitä vastaamme heidän kysymykseensä? Vastatkaamme, me elämme! Me valvomme! Me astumme teitänne! Varmaankin heidän viimeinen toiveensa ja uskonsa oli se, että uudet kulkijat heidän tietänsä astuvat, uudet kulkijat, jotka vaalivat elämän tulta, sitä Isänmaan alttarin edessä palavaa kirkkautta, joka heidänkin uskoansa piti yllä. — Heidän toivoansa ja uskoansa, emme saa pettää! Sinimustat, kantakaamme mekin uhrimme vapauden alttarille, kantakaamme ne varmoina ja empimättä! Meidän tehtävämme on luoda uusi tulevaisuus, joka kangastaa armaita aatteita, kauan kaivattuja. Kaikki tarvitsee aikansa, niinpä meidänkin tehtävämme, mutta aika, jota nyt elämme, on voimistumisen aikaa, heräämistä uuteen päivätyöhön.

Orjan verestä on jo puhtaaksi peseydyttävä! Tehkäämme se sinimustien uskolla ja vapauden tahdolla niitten näkemyksien takia, jotka edessämme hohtavat! Me näemme Suur-Suomen vapauden pohjolan talvikukkana, pakkasesakin kukkivana. Me näemme aamuautereen tavalla nousevan vapauden, kauan kaivatun, orjuudessa huokailleen kansan elämän riemu. Me, taistelujen polvi, siskot ja veljet, näemme rauhaisan kotilieden, jonka ympärillä iltaa istumme Karjala-veljemme kanssa. Sama kotiliesi lämmittää Inkeri-siskomme kalvennutta poskea ja Eesti rukan kohmettuneita jäseniä! — Valtavat ovat näkemyksemme, mutta ne ovat mahdolliset.

Jokaista tekoamme ja ajatustammekin valvoo Jumala, joka näkee salassa ja maksaa julkisesti. Ellei Hänen kirkkautensa valo saa työhömme siunaustansa luoda, ei asiamme menesty. Siksi meidän, sinimustat, olisi opittava kuulemaan Jumalan puhetta, mitä Hänellä olisi meille sanottavana. Hänen johdatuksensa vie meitä uusille teille, elämän virvoittaville lähteille, joitten kirkas vesi saa uudestaan ja uudestaan virvoittaa ajallisten huolien ja arkipäiväisyyden tomussa pölyyntynyttä elämää. Kunpa sinimustanuoriso saisi Jumalalta sen armon, että se voisi avoimesti ja rehellisesti luottamuksella turvautua Hänen voimaansa. Jumala tahtoo auttaa kaikkia, kunhan vain *suostumme kuulemaan* Hänen puhettansa ja pyrimme elämässämme toteuttamaan Hänen armollista tahtoansa. Siksi, sinimustat, *olkaamme valmiit kuulemaan Jumalaa, koska Hän kutsuu meitä!*

Vilho Rautakorpi.

Jokaisen kansan tulevaisuus riippuu sen nuorisosta. Isänmaa kutsuu nuoria hiljaiseen, näkymättömään, mutta innolla ja rakkaudella tehtyyn uurasteluun arkisen työsaran alkupäähän, sellaista nuorisoa, mikä tehtäväänsä hyvin valmistuneena myöskin *voi sarkansa loppuun kyntää* — mutta jos tarvitaan, myös *aseensa miekkaan vaihtaa.*

Osmo Aulamo.

HYMNI.

Sanat ja sävel:
Vilho Viita.

HARMAJA PAASI, HAASTAT TAAS
KIELTÄSI KUOLEMATONTA.
MONTA JO SUVEA TALVET KAAS,
SUVEA NOUSI MONTA.
YHÄTI HAASTAT KUNNIANKIELTÄ,
YHÄTI VALOJA VANNOTAT SIELTÄ,
MISSÄ ON VOITTO SUURIN:
TAKANA TUONEN MUURIN.

HARMAJA PAASI, EESSÄS SUN
TUNNEMME PIENUUTEMME,
TUNNEMME: KESKELLÄ KAMPPAILUN
YKSIN ME KESTÄ EMME.
VALKEAT VAINAJAT, UHRINNE ANTAIN,
ELÄMÄN HERRAN ETEEN NE KANTAIN
NÄYTITTE TIETÄ MEILLE,
VOIMASSA PUUTTUNEILLE.

HARMAJA PAASI, KIITOS TUO
POLVESTA POLVEEN KULKEE.
ELÄMÄN HERRA, SÄ VOIMAA SUO,
PORTTINSA YÖ KUN SULKEE.
SANKARIVAINAJAT, VIERELLÄ PAADEN
SEISOMME, TEILTÄ USKOA SAADEN:
YLITSE SUUREN SUOMEN
VALKEA KOITTAA HUOMEN!

Yrjö Kohonen:

Sälli.

Hän käveli katua pitkin kädet uhkamielisesti housuntaskuihin työnnettyinä ja ilmaisi halveksivalla hymyllään vihaavansa kaikkea, mikä tavalla tai toisella viittasi kirottuun porvarismiin. Kadun kulmauksessa tapasi hän pari toveriaan, jotka tuskin tunsivat häntä. — Missä hän oli ollut? Lusimassa tietysti! Viisi kuukautta, ja nyt hän oli lomalla. — Lomalla? Älä helkutissa! — Niinpä niin. Pian ne taas tietysti hänet veisivät.

Hetken kuluttua nousi hän vanhoja portaita ylös tupakansavulle ja oluelle haisevaan huoneeseen. Siellä hän tapasi muutamia tovereitaan, otti oman kolpakkonsa ja ryhtyi kertomaan tyrmän viimeisiä uutisia — tavalla, joka teki hänestä sankarin. Puhuessaan hän tunsi taas pitkästä aikaa innostuvansa. Likaisia vaatteita ja huolimatonta ulkonäköään ei hän ollut koskaan hävennyt — ei toki! Parroittunut leuka kalpeiden ja kärsivien kasvojen alapuolella — mikäpä tekisi enemmän miestä! Ei, hän innostui vain siksi, että sai taas olla tovereiden kanssa — noiden poikien, jotka päivät olivat töissä tai maleksivat kaduilla joutilaina ja kerjäsivät, mutta jotka illalla tulivat tänne ja joivat.

Mitä hän rupeisi tekemään? Sitä hän ei tiennyt. Tänä iltana tekisi hän mielellään vaikka mitä — kuulitteko, pojat, vaikka mitä. Sanokaa, pojat! Hän näki, että yksi heistä kuiskasi jotakin toisten korvaan, ja sitten he nauroivat. Hän nousi ylös ja löi nyrkkinsä pöytään, niin että osa laseista kaatui. Mitä tässä on nauramista, mitä, häh? Mutta he vain nauroivat, ja sitten tuli yksi heistä hänen luokseen ja kuiskasi jotain hänen korvaansa. Etteikö hän uskaltaisi sitä tehdä — tällaisena?! Ettei, sanoitte. Kyllä maar, pojat! Tuohon käteen! Kyllä tämä poika uskaltaa.

Hän laskeutui kadulle. Ulkona oli talvi. Teräskovat lumikiteet hyökkäsivät avonaisen torin yli ja löivät hänen suojattomia kasvojaan. Hän kietoi kuluneen kaulahuivinsa tiukemmin ympärilleen, painoi huopansa entistä syvemmälle otsan yli, ja kätkien likaiset kouransa housuntaskujensa tuttuihin uomiin lähti hän keinuttelemaan keskikaupunkia kohden.

Hetken kuluttua hän oli perillä. Ensi kerran hän tunsi arkailevansa astuessaan sisään tuntematomaan paikkaan. Siellä oli paljon ihmisiä — oli Kallisen Simokin, jota pojat olivat alkaneet vihata. Hän kulki käytäviä pitkin parvekkeelle ja istuutui sivulle, missä oli vielä pari tuolia vapaana. Hän hautautui syvälle kauluksen suojaan voidakseen vapaammin katsella ympärilleen. Merkillistä, ettei hän voinut katsoa ihmisiä silmiin tai jos katsoikin, ei hän voinut olla uhmaamatta!

Huone, jossa hän oli, oli koristettu sinisin ja mustin värein ja kukkasin. Joku puhui, ja kansa tuntui lämpenevän. Miten välittömiksi ja reiluiksi ihmiset muuttuvat! — Mutta — hehän olivat sentään porvareita.

Hän poistui epävarmoin, kapinoivin ajatuksin, mutta hän päätti kaikesta huolimatta tulla vielä kerran uudestaan. Hän tulikin — kerran — useasti. Hän tunsi saavansa jotain hämmästyttävän uutta — hän sai elämänhalua. Pois kapakat, naiset ja viina, pois kaikki, mikä ei ollut rehtiä! Työhön käsiksi — huomisen päivän on tultava tätä päivää paremmaksi, tämän vuoden mennyttä vuotta — on päästävä siihen mihin muutkin, on tultava tuntemaan, ettei ihminen elä täällä yksin. Ihminen kuuluu kansaan, ja mitä yhtenäisempi kansa on, sen parempi on ihmisten elää.

Niinpä hän kulki eräänä iltana vanhaa tuttua katua pitkin päättäväisin askelin. Hänellä oli muutamia hyviä ystäviä, reiluja poikia kaikki. He eivät vielä tunteneet tätä ilosanomaa. . .

»Tahdommeko elää vai kuolla? Kuollaksemme ja asianmukaisesti hautaan päästäksemme meidän tarvitsee vain jatkaa entistä uraa, halveksia maatamme ja itseämme, epäillä tulevaisuuttamme ja kykyjämme hyviin tekoihin ja töihin, olla tekemättä mitään, peläten ettemme voi tehdä mitään, tukahduttaa kaikki suuret ajatukset ja aatteet, jotka ajan mahtava henki sieluumme herättää; lyhyesti sanoen: meidän tarvitsee elää vain henkisessä horroksessa ja tavotella omaa etuamme, omia huvejamme ja nautintojamme. Jos taas tahdomme elää, niin uskaltakaamme rakastaa Isänmaatamme!»

M. A. Castren.

LANGEMARK.

Kirj. **ARNE SOMERSALO.**

(Jatkoa.)

Muutamaa minuuttia myöhemmin olin ryöminyt ulos suojasta. Makaan jälleen avoimella kentällä ja tähystelen paluutietä komppaniaan.

Silloin roiskahtaa lännestä valojuova, joka salamannopeudella leviää pohjoiseen ja etelään, kohoten samalla yhä korkeammalle ja korkeammalle. Sitä seuraa helvetillinen ääni, joka paisumistaan paisuu ja lopulta suunnattomana pauhuna jyrisee yli koko taivaankannen. Pilvet ovat syttyneet sulana palavaksi metalliksi, ja niiden heijastuksesta vaalenee yö.

Hirmumyrsky on puhjennut ja vyöryy yli lakeuden. Se saa maan allamme heilumaan ja tulisia kraattereita aukeaa ympärillämme.

Tämä vielä totisesti puuttui. Rumputulta!

Nyt meillä vasta onkin kiire ja aijon juuri ponnahtaa pystyyn, kun vieressäni makaava mies olkapäästä painaa minut liejuun.

»Katsokaa!»

Tuijotin pimeyteen, mutta en näe, sokea parka, mitään. Pitkällisestä rasvan puutteesta olemme me miltei kaikki yösokeita. Mies on ilmeisesti saanut voita kotoa.

Silloin kohoaa valoraketti suoraan edessämme, ja vereni hyytyy. Sillä nyt näen selvästi litteät teräskypärät tuskin sadan metrin päässä meidän ja komppanian välillä.

Englantilaisten linja!

Tunnen kuolemankauhua, joka puuduttaa jäsenet. Nyt olemme loukussa kuin rotat, joiden raadot haisevat ympärillämme. Toverinikin voihkaisee.

Mutta rummutuksen jylinä jo tappaa kaikki äänet. Huutaen käsken miestä tähyämään mahdollista aukkoa, mutta seuraava komppaniasta ammuttu valoraketti näyttää minullekin, ettei sellaista ole. Vihollinen on edennyt vielä parikymmentä metriä ja paiskautunut maahan, sillä nyt alkavat ystävän konekiväärit laulaa. Loka roiskuu ympärillämme ja surinasta huomaan makaavani suoraan ampumalinjassa.

Kaivamme itsemme liejun sisään, kunnes olemme kaulaa myöten jääkylmässä vedessä. Mutta tunnen, kuinka kasvoni palavat kuumuudesta samalla kun kylmä hiki kihoaa otsalle.

Tässäkö siis on loppu? Ei muuta kuin sisälle betonikammioon ja hautautua sen raunioihin?

Me emme ole pelkureita enempää kuin sankareitakaan, vaan nippu väriseviä hermoja, joihin tietoisuus lähestyvästä, armottomasta kuolemasta on iskeytynyt. Ja me tahtoisimme, kumpikin, vielä elää.

Mutta nyt tarttuu mies rautaisella otteella ranteeseeni. Hän osoittaa kädellään kämpän ohi oikealle, — ja nyt näen minäkin kaksi englantilaista korkeintaan kymmenen metrin päässä. He kyyris-

tyvät maahan, mutta siinä samassa heitämme me kumpikin jo käsikranaattimme.

Englantilaiset häviävät räjähdyspilveen juuri heidän kuoppansa kohdalla.

Ja siinä samassa on minulta kuolemantuskakin hävinnyt ja mieli käynyt keveäksi kuin lapsella. Mutta nyt on kiire, jos todella haluamme elää.

»Juostaan vasemmalle pitkin rintamaa ja sinä tähyilet aukkoa, vaikka kuinka pientä. Meidän on päästävä *läpi!*»

Me juoksemme liejuvellissä, kompastellen ruumiisiin ja piikkilankarykelmiin. Kaadumme lankaan, joka repii kädet ja jalat, hyppäämme pystyyn ja juoksemme taas. Luodit surisevat ilmassa ja viuhuvat niin läheltä, että selvästi tunnen ilmanpaineen kasvoilla. Sorrumme suureen kuoppaan kainaloita myöten veteen samalla kun kranaatti räjähtää suoraan edessämme ja lennättää kuormallisen savea meidän ylitsemme.

Me juoksemme niinkuin ihmiset eivät vielä milloinkaan ole juosseet, sillä enemmän tunnen kuin näen, että aamu jo valkenee. Hetken kuluttua on liikkuminen mahdotonta. Luotien surina ei enää lainkaan ympärillämme taukoa, mutta nyt en niitä vähääkään pelkää. Tiedän vain, että meidän on päästävä läpi!

Yhtäkkiä tempaa mies minua kädestä ja nyt me kiidämme suoraan rintamaa kohti. Ponnistan vihoviimeiset voimani tähyillessäni aukkoa, jonka mies on varmaankin keksinyt. Sitten me makaamme maassa, vielä kerran, ja lennätämme kumpikin käsikranaattimme.

Luoti napsahtaa kypärääni vastaan, toverini huudahtaa, kaatuu ja ponnahtaa jälleen pystyyn. Nyt on jo niin valoisaa, että näen hänen pitelevän olkapäätään ja käsi on punaisena verestä. Jostakin edestäpäin meille viitoittaa käsi ja me syöksemme sitä kohti. Konekivääri syytää tultaan meidän ohitsemme, komppaniasta päin vihollista.

Parikymmentä loikkausta typötyhjin keuhkoin ja me makaamme kuopan pohjalla vetäen ilmaa, joka jäsen väristen, ja pää jyskyttäen kuin myllynkivien välissä. Kaikki pyörii ympärilläni enkä näe mitään, kuulen vain äänen, joka kysyy, olemmeko haavoittuneet.

Vasta vähitellen minulle selkenee, että me olemme *pelastuneet*. Toverini tosin vain murskatuin olkapäin!

Juoksuamme oli seurattu komppaniasta, ja se meidät pelasti. Ilman sen tulitukea olisi englantilainen ampunut meidät seulaksi.

Neljännestunti myöhemmin makaan luutnantin vierellä. Ojennan hänelle jotakin, mutta lausuessani hänen isänsä nimen minun täytyy katsoa poispäin. Hänen vavahteleva käsivartensa kiertyy kaulalleni.

Ärjyvässä tulessa hänelle kerron, katkonaisin lausein ja nieleskellen, pataljoonan sankaritarinan. Ja silloin yhtäkkiä jaksan katsoa häntä kasvoihin. Aamun kalpeassa sarastuksessa ne ovat tuhkanharmaat ja kyyneleet ovat uurtaneet vakoja lian peittämille poskille.

»Kuule, tämä on testamentti!. Isäsi pataljoonaa ei kukaan enää kysy. Eikä meitäkään. Mutta ensi yönä kysytään, onko *rintama kestänyt!*»

Hän nyökäyttää päätään ja minä tiedän, että vain ruumiitten yli kulkee vihollisen tie.

»Lähetti? Oletko saanut yhteyttä?»

Tulimyrsky vastaa hänen puolestaan. Ennen iltaa ei yksikään sielu pääse tuolta läpi. Ja siihen mennessä on vihollinen varmasti hyökännyt.

Kymmenin divisioonin tätä haurasta ketjua vastaan, joka samanlaisena jännittyy meistä oikealle ja vasemmalle yli Flanderin verisen suurtaistelukentän.

Kitkerä, tiheä sauhu kietoo vaippaansa liejuaavikon, josta yhtenään purkautuu suihkuavaa tulta, ja taivas on yllämme haljeta jylinästä. Ilmassa viheltää, ulisee ja kiljuu särmikäs teräs, joka raatelee lämmintä, värisevää lihaa, ja haavoittuneiden valitus leikkaa hermoja. Me tunnemme, että meidän kohtalomme on ratkaistu kuten tuhansien muiden. Niinkuin se jo viime yönäkin tuhansille ratkesi. Ja tulee vhä uusille ratkeamaan, kunnes viimeinen laukaus tässä suuressa järjettömyydessä on ammuttu.

Yhtäkkiä hätkähdän. Korvaani puhuu ventovieras ääni.

»Ensi yönä otan haltuuni isäni haudan enkä siltä peräydy. Pidä huolta, että saamme apua!»

Käännähdän ympäri. Vierelläni kyyröttää kranaattikuopassa *mies*. Hän on tosin vasta seitsemäntoista vuotta, mutta hänen piirteistään on kaikki pehmeys hävinnyt ja silmissä palaa outo tuli.

Vasta kun toivo on mennyt, olemme me oikeita länsirintaman miehiä, — sitä lajia, joka tekee lähitaistelun niin hirvittäväksi. Mutta josta kukaan ei mitään kerro, sillä sen todistajat eivät jää pitkäikäisiksi.

(Jatkuu.)

RATSUMIES HARTIKKA.

Kirjoittanut MARTTI SANTAVUORI.

V LUKU.

Kaksintaistelu.

Hartikka vetäytyi syrjemmäksi, kumarrettuaan ensin kohteliaasti nuorelle ritarille, jonka hän tunsi erään Tallinnan kuuluisimman ylimyksen, Konrad von Mauerbruchin pojaksi. Häntä loukkas' nuorukaisen töykeä käytös, mutta hän oli siihen niin tottunut, ettei antanut sen järkyttää tasapainoaan. Tyhmiä ihmisiä on kaikkialla ja väitetäänhän, että itse Isä Jumala on turhaan taistellut tyhmyyttä vastaan.

Mestari Klaus oli kohteliaasti vastannut ritarin kumarrukseen. Hän kiirehti sitten auttamaan tämän yltä mekkoa ja ojensi hänelle miekkailusuojuksen, samalla kun Hartikka valitsi miekan, jota ylpeä oppilas tavallisesti käytti.

»Haluaisin seurata miekkailuanne sivustakäsin, ritari von Mauerbruch, ja kehoittaisin teitä tänään ottelemaan Patrikin, apulaiseni kanssa. Toivon, että hän kykenisi edes jossakin määrin antamaan teille työtä.»

Mestari Klaun silmissä oli outo välke hänen näin sanoessaan ja ritarin huomaamatta hän iski silmää Hartikalle.

Oppilas keskeytti hetkeksi liikkeensä, vetäessään hansikasta käteensä. Hänen huulilleen ilmestyi ivallinen hymy, eikä hän kääntänyt edes katsettaan Hartikkaan. »Minä taistelen mieluummin vertaisteni kanssa. Tietääkseni nuori herra von Stein saapuu pikapuoliin.»

»Hän ei tule tänään. Hän lähetti sanan, että hänen on matkustettava Rakvereen ja että hän palaa vasta ensi viikolla. Muuten, ellei Patrik olekaan arvoisenne, on hän ainakin minun arvoiseni, sillä hänen tehtävänsä apumiehenä on päättynyt. Hän on nyt minun kolleegani ja antaa tunteja minun poissa ollessani.»

»Ja miloiln tämä arvonylennys on tapahtunut?»

»Tänään, hänen täyttäessään kahdeksantoista vuotta. — Mutta, kuinka vain haluatte», hän jatkoi, nähdessään Hartikan kiusaantuneen ilmeen. »Minulla on aikaa ja olen teidän armonne käytettävissä. Patrik, firenzeläiseni!»

Hartikka antoi mestarille hänen mielisäilänsä ja oppitunti alkoi. Hartikka pysytteli lähettyvillä arvellen, että mestari ehkä tarvitsisi häntä. Hän huomasi, että opettajan sisua kaiveli oppilaansa röyhkeys, Klaus olisi ehkä mielellään mokomaa kukonpoikaa opettanut paremmille tavoille, mutta hän oli jo vanha ja kokenut, eikä tahtonut tahallaan riitaantua Tallinnan arvokkaimman ylimyksen pojan kanssa.

Oppitunnin päätyttyä nuori ylimys istuutui varjoisaan paikkaan hetkeksi levähtämään ja mestari Klaun palvelija tarjosi hänelle pikarillisen viiniä. Von Mauerbruch pyyhki hiestynyttä otsaansa ja sanoi:

»Minulla on tänään kaksintaistelu.»

Mestari Klaus nyökkäsi päätään. Häntä hymyilytti itsekseen nuorukaisen tärkeys. »Jos saan olla utelias, kenenkä kanssa ja mistä syystä?»

Tällaisista asioista ei yleensä keskusteltu, mutta mestari Klaus huomasi, että von Mauerbruchin teki mieli saattaa asia opettajansa tietoon. Hän tekeytyi huolettoman näköiseksi vastatessaan:

»Muuan suomalaiskollo, kumma kyllä nimeltään de la Gardie. Itse asia ei ollut paljon mikään, mutta täytyyhän opettaa noita lappalaisia käyttäytymään siivosti herrasväen seurassa. Hän on ollut Narvassa sotaväen mukana ja oppinut korpitavoille. Tapaamme nunnaluostarin luona illalla kello kahdeksan, pienen portin takaisella pihalla.»

»Siellä on siihen aikaan varsin hämärää.»

»Oh, kyllä minä suostun tappamaan hänet pimeässäkin.»

»Eikö olisi sentään syytä harkita asiaa ja välttää tarpeetonta riitaa. De la Gardie on ollut myös minun oppilaani ja mikäli muistan hän on mies, joka pystyy tarjoamaan täyden vastuksen kenelle hyvälle miekkailijalle tahansa.»

Von Mauerbruchin kasvoissa näkyi levottomuutta, jota hän turhaan yritti peittää. Hän punastui ja nousi teennäisen närkästyneenä ylös.

»Voitte jättää tuollaiset esitykset jollekin muulle kuin von Mauerbruchille. Taistelu on päätetty ja taistellaan.»

Mestari Klaus kumarsi vaieten. Ritarin lähdettyä hän katsoi merkitsevästi Hartikkaan ja kohautti hartioitaan. »Mikäli muistan de la Gardieta, saat olla varma siitä, että hän pitää tuota riikinkukkoa lujilla. Saa nähdä, kuinka ottelu päättyy».

Sinä iltapäivänä tapahtui paljon odottamatonta. Kaupunkiin oli tullut pikalähetti tuoden tiedon, että Ruotsi—Suomen hallitseva ruhtinas, Södermanlannin herttua Kaarle oli tulossa kaupunkiin. Hänen herttuallinen armonsa saapuisi jo aamuvarhaisella, ja tuossa tuokiossa kaupunki oli mullin mallin koettaen parhaansa mukaan valmistua vastaanottamaan niin korkeata vierasta. Hartikka ei ollut hiljaisessa luostarissa paljon seurannut politiikkaa, mutta hän tiesi kuitenkin niin paljon, että Kustaa Vaasan nuorin poika ei ollut alistunut Puolan kuninkaan alamaiseksi, vaikka Puolan kuninkaalla oli laillinen oikeus Ruotsin kruunuun. Taisteltuaan suomalaisten kanssa, jotka itsenäisyyttä ajatellen olivat liittyneet Puolan kuninkaaseen, ja kukistettuaan verisesti heidän aseellisen puolustuksensa herttua Kaarle oli nyt liittovaltion herra ja siis myös Viron herra, koska Viro kuului Ruotsi—Suomelle. Hartikka ei oikein tiennyt, mitä hänen tulisi ajatella. Suomi oli hänen isänmaansa, vaikka hän ei suomalaisista tiennyt sen enempää kuin mitä ottovanhemmiltaan oli kuullut. Hänen mielestään suomalaisten olisi siis pitänyt myös saada itsenäisesti järjestää asiansa ilman herttuan holhousta. Mutta toisaalta hän oli kuullut, että monet suomalaiset epäilivät liittymistä puolalaisiin, koska ne olivat slaavilaista väkeä ja Hartikka oli, niinkuin hänen vanhempansakin, harras protestantti.

Herttua oli siis tulossa kaupunkiin! Huhuiltiin jo — Herra ties mistä jutut olivat lähtöisin — että sota alkaisi heti herttuan saavuttua. Puolalaiset olivat esiintyneet viime aikoina kovin röyhkeästi valtakunnan etelärajoilla ja Kaarle herttuan sedänsisua loukkasi tietysti veljenpojan häikäilemättömyys. Hän oli päättänyt kerta kaikkiaan näyttää tuolle kakaralle.

Hartikka oli nyt kahdeksantoistavuotias voimakas nuorukainen. Herttuan mukana oli suomalainen sotajoukko. Tulisiko hänen liittyä joukkoon taistellakseen ase kädessä maanmiestensä riveissä?

Kuin kuumeessa hän käveli sen iltapäivän Tallinnan mutkikkaita katuja pohtien pulman ratkaisua. Hän oli taitava miekankäyttäjä, eihän hänen kannattanut sitä itseltään salata, koskapa mestari Klaus oli niin sanonut. Mutta sotajoukkoon lähtö merkitsisi samalla eroa mestari Klausta, jolle hän ehkä olisi vielä voinut tehdä monta palvelusta. Mestari Klaus alkoi vanhentua. Hartikka oli sen useasti pannut merkille. Hänen, Hartikan velvollisuus oli turvata tuon miehen vanhuus, miehen jota hänen oli kiitettävä kasvatuksestaan ja kaikesta siitä, joka voisi valmistaa hänelle paremman tulevaisuuden kuin mitä hänen säätyisensä yleensä voivat odottaa.

Mutta eihän hän voinut koko ikänsä olla täälläkään. Hänen piti etsiä itselleen toimeentulo, ja miekkailunopettajan toimi ei häntä jostakin syystä, jota hän ei haluaisi mestari Klaulle tunnustaa, lainkaan miellyttänyt aikana, jolloin miehet mittelivät miekkojaan oikealla sotatantereella.

Kaupungissa oli elämä käynyt vilkkaaksi. Valtavat ihmismäärät, joiden olemassaoloa tavallisina päivinä tuskin huomasi, liikkuivat kaduilla ja kaikkien huulilla pyöri herttuan nimi. Hän oli tuima herra, se tiedettiin. Nyt näkyi olevan kiire kaupungin ylimyksilläkin. Kansan kesken kuiskailtiin, ettei herroilla ollut oikein puhtaat kirjat ja että he pelkäsivät herttuan rangaistusta. Tämä otaksuma, jonka alkuperää kukaan ei tietänyt, lähensi jo etukäteen herttuaa ja alempaa kansaa. Toivottiin vapaampia oloja, vaikka ei ollut mitään perustelua sellaiseen toivoon.

Huomaamattaan hän oli tullut lähelle nunnaluostarin muuria. Samassa hänen mieleensä muistui, että tässä lähettyvillä tuli nuoriherra von Mauerbruchin ja erään suomalaisen aatelismiehen tänä iltana mitellä miekkojansa. Hän oli päivällä levinneiden hu-

hujen takia jo aivan unohtanut närkästyksensä. Mutta nyt ritarin sanat äkkiä palasivat hänen mieleensä. Tietämättä oikein itsekään mistä syystä hän äkkiä sai päähänsä jäädä katsomaan, tulisivatko riitapuolet selvittämään välejään. Paikka oli syrjäinen. Siellä ei juuri milloinkaan kulkenut ketään, ja parin apumiehen oli helppo pitää mahdolliset uteliaat tarpeellisen välimatkan päässä. Hän arveli, ettei kohtaukseen sovittu aika ollut vielä tullut ja jäi senvuoksi odottelemaan. Hän aikoi jonkun lähestyessä kavuta pihlajaan, joka tuuheana ja varjoisena kohosi muurin yläpuolella. Sieltä hän voisi huomaamatta seurata tapahtumien kulkua.

Hän ehti tuskin istahtaa muurin vieressä olevalle kivelle, kun Toompean suunnasta kuului hevosen kavioiden kapsetta. Paikka oli hämärä, mutta kun Hartikka ei oikein tuntenut seutua, hän arvioi välimatkan hieman liian lyhyeksi äänen perusteella. Ratsastaja ehti esille muurin kulman takaa, kun Hartikka oli vasta katsomassa, mitenkä mukavimmin pääsisi kiipeämään pihlajaan.

Ritari von Mauerbruch sieltä tosiaankin tuli, mutta Hartikan hämmästykseksi yksinään. Käden heilautuksella ritari osoitti huomanneensa odottajan ja pitäen arvattavastikin häntä riitapuolenaan hän laskeutui satulasta, sitoen hevosensa kiinni lähimpään puunoksaan. Sitten hän lähestyi Hartikkaa, kumarsi syvään ja sanoi teeskennellyn huolettomasti:

»Te olette kovin varhainen, herra de la Gardie! Luulinpa totta tosiaankin tulevani liiaksikin ajoissa, ja nyt huomaan ihmeekseni teidän jo olevan paikalla. Halunne tappaa minut on siis yhtä kiihkeä kuin minun haluni tappaa teidät. Mitä — oletteko tulleet jalkaisin? Minä lähdin ratsain, sillä ajattelin, että ottelun jälkeen lienen joka tapauksessa hieman uupunut.»

Hartikan sydän sykähti kiivaasti. Tuliko hänen sanoa, että von Mauerbruch oli erehtynyt, että hän ei ollut herra de la Gardie, vaan vastustajansa suuresti halveksima miekkailunopettajan apulainen Patrik. Mutta miten hän sitten selittäisi täällä olonsa? Hänen tilanteensa olisi siinä tapauksessa enemmän kuin kiusallinen. Mutta ellei hän sanoisi, kuka todella oli, joutuisi hän kaksintaisteluun von Mauerbruchin kanssa ja loukkaisi siten de la Gardieta, joka tietysti piti oikeutenaan tehdä hänestä ensiksi selvää. Hartikan rehellinen luonne voitti kuitenkin ja hän päätti sanoa, kuinka asiat todella olivat.

(Jatkuu).

Jääkärin juttuja.

Jääkäripataljoonaa suosi itärintamalla ihmeellisen hyvä onni. Usein tuntui aivan kuin Korkeimman käsi olisi sitä suojellut. Tappiomme olivat varsin pienet. Yhdessä ainoassa kahakassa olisi voinut kaatua ja haavoittua enemmän miehiä kuin kaikissa taisteluissa yhteensä. Seuraavassa muutamia kuvauksia, joista jääkäripataljoonaa suosinut onni ja Kaitselmuksen suosio käyvät selvästi ilmi.

Pari päivää ennen juhannusta 1916 juoksi jääkäripataljoonan neljännestä komppaniasta kaksi petturia, Tuominen ja Vickström, ryssien puolelle. Nuo toveriensa kavaltajat ilmoittivat, ketä sillä rintamaosalla on taistelemassa, osoittivat tarkasti tykistön sijoituksen, ammusvarastot ja yleensä kaikki, mistä viholliselle oli hyötyä. Kun sitten jääkärit rintamalla valmistautuivat viettämään vaatimatonta juhannusaattoa, alkoi hirvittävä tykkituli. Tuntui niinkuin taivas olisi repeytynyt. Ilma oli yhtä pauhua ja jylinää. Jääkärit juoksivat kranaattien räjähdellessä suojakammioihinsa, jotka olivat vielä keskeneräisiä. Ne kuitenkin suojasivat ammuksien sirpaleilta. Mutta erääseen kämppään miehet olivat jääneet sisälle. Vasta toisen käskyn saatuaan he poistuivat. Muutamia sekunteja sen jälkeen kranaatti lensi kämpän katosta sisälle ja hajoitti sen maan tasalle. Voimakas tykkituli kesti useita tunteja. Suuret puut kaatuilivat ja maahan möyrytyi ammottavia hautoja. Kapulasillat, jotka vasta äsken oli rakennettu, tuhoutuivat kokonaan. — Seuraavana päivänä kirjoittivat ryssien lehdet, että jääkäripataljoona on niin ja niin kauan kestäneellä hyvin suunnatulla tykkitulella tuhottu kokonaan. Omien laskujemme mukaan tappiomme kuitenkin olivat vain kaksi kaatunutta ja kuusi haavoittunutta.

*

Smardenin taistelussa, jossa suomalainen pioneerikomppania hyökkäsi saksalaisten kanssa, kaatui vain yksi suomalainen ja parikymmentä haavoittui, kun taas saksalaisten tappiot olivat lähes sata kaatunutta ja haavoittunutta.

Lassi.

Ei ole mitään ahdasmielisempää kuin nuo varoitukset »innostuksesta» j.n.e., joita on kuulunut, ei mitään häpeämättömämpää, kuin nuo onnentoivotukset asian menestykselle, vaikka samalla häväistään sitä henkeä, joka yksin takaa menestyksen. — J. W. Snellman.

Saapunutta kirjallisuutta.

Ilmari Kianto: Vienan Karjala — Kalevalan kehto. Kustannusosakeyhtiö Otava.

Ilmari Kianto — eräs suomalaisen kirjallisuuden omaperäisimpiä hahmoja, humoristi ja luonnonkuvaaja, taitava tyyliniekka, on Kalevalan satavuotisjuhlaan julkaissut valikoiman vienan-karjalaisia kuvauksiaan. Hän on eräs Karjalan uskollisia ystäviä. Nyt julkaistun kokoelmansa esipuheen päättää Kianto: »Ihannoidessamme kuolematonta Kalevalaa, rakastakaamme myös Vienan Karjalaa, joka uinuu syvässä sorron yössä». Kirjassa on useita kymmeniä erämaankävijän elämyksiä rajantakaisesta Karjalasta, vakavia ja leikkisiä, eloisasti nähtyjä kuvia ja tyylintaitajan kädellä piirrettyjä luonnonkuvauksia. Tähän heimohengen täyttämään kirjaan kannattaa tutustua. Valikoiman päättää Kiannon tunnettu runo »Suomi suureksi — Viena vapaaksi», mikä lienee lajissaan väkevimpiä:

»Oi hajotkaa te valtakunnat, jotka orjia vain tahdoitte luoda!
Suistukaa pirstaleiksi sortajat, jotka sopusointua ette suvainneet suoda!
Nyt Jumalan käsi teidän päällänne raskaana painaa:
ken eilen teistä eli, hän tänään on jo vainaa.
— Kaitselmus kärsimykset kostaa.
— Ajan aalloista Oikeus olkapäitään nostaa.»

T. S. V.

HYVÄ POIKAKIRJA.

Verneri Louhivuori: Urkkijat kintereillä. 216 sivua. Hinta 20:—, sid. 30:—. (WSOY).

Verneri Louhivuori on kirjoittanut jatkon viime vuonna ilmestyneeseen »Rehtiin mieheen». Uudessa kirjassaan tekijä tutustuttaa lukijat venäläiseen vallankumousliikkeeseen, routavuosien mielialoihin ja tapahtumiin. Mitä kansamme silloin tunsi ja ajatteli, tulee selvästi ilmi tätä kirjaa lukiessa. Samoin lukija tutustuu vähitellen voimistuvaan ajatukseen Suomen itsenäiseksi pääsemisestä. — Jussi Varis liittyy isänmaalliseen rintamaan. Hän joutuu vaikeissa olosuhteissa liikkumaan sekä Suomessa että Saksassa. Jännittävät ja kuolemaa halveksivat seikkailut urkkijain ja santarmien seuratessa lakkaamatta kintereillä antavat vauhtia ja reippautta, mitkä ovat välttämättömiä jokaiselle poikakirjalle.

KALEVALA-KIRJOJA.

Vanhan runon mailta. Kauniisti kuvitettu. Hinta 15:—, sid. 22:—. (WSOY).

Raja-Karjalan Säätiö on toimittanut erikoisesti opintokerhoja varten Karjalaa ja karjalaisia kuvailevan teoksen. Se kertoo heimomme historiallisista vaiheista, kehityksestä ja kulttuurista sekä luonnollisesti Raja-Karjalan runonlaulajista. Kirja sopii hyvin myös yksityiskäyttöön.

Pienois-Kanteletar. Ruususarjan pienoisasussa 431 sivuisena kangaskansissa 20:—, kokonahkakansissa 40:—. (WSOY).

Tohtori Martti Haavio on valikoinut asiantuntemuksella Kantelettaren kauneimmat tunnelmarunot ja ballaadit, jotka nyt uudestaan järjestettyinä ovat ilmestyneet. Pienois-Kanteletar antaa lukijoille uuden ryhmittelynsä ansiosta, jolla tarpeettomat toistot on saatu vältetyksi, selvän kuvan muinaislyyriikkamme laadusta.

Kalevalan kauneutta. Toimittajat H. J. Viherjuuri ja A. O. Väisänen. Sidottuna 40:—. (Otava).

Kaunis syväpainojulkaisu, jossa joka kuvaan liittyy Kalevalan kauneimpia säkeitä. Kuvien valinta on hyvin onnistunut ja voi sanoa, että teos on ikäänkuin avain kalevalaiseen aarreaittaan. Hankkikoon jokainen suomalainen tämän kauniin teoksen itselleen nyt Kalevalan riemuvuonna. Sen jokainen sivu on sekä aikuisten että lasten katseltavaa.

Kalevala-kirja. Väinö Salminen. Hinta nidottuna 15:—, sidottuna 22:—. (Otava).

Kansantajuisesti, runsain syväpaino- ja tekstikuvin varustettu joka miehen Kalevala-opas. Teoksessa selvitetään Kalevalan syntyä, sisällystä ja sen vaikutusta suomalaiseen sivistyselämään. Oikea kansan kirja.

Paimenten ilo. Kantelettaren runoista koonnut Helli Suominen. Hinta 5:—. (Otava).

Taistelu Sammosta. Laatinut Arvo Suominen. Hinta 5:—. (Otava).

Edellinen sopii esitettäväksi kuvaelmana ja jälkimmäinen kuorolausuntana. Molemmissa on seikkaperäiset ohjeet esitystä varten. Erinomaista lisää lausuntaohjelmistoon.

Martti Haavio: Suomalaisen muinaisrunouden maailma. WSOY.

Tohtori Martti Haavion teos on etevä ja hauska opas sille, joka haluaa lähestyä muinaissuomalaista runomaailmaa ja sitä tietä päästä rotumme hengen ja nerouden lähteille. Tyylillisesti useinkin loistavassa muodossa Haavio esittelee tutkimuksen viimeisiä saavutuksia esi-isiemme hengenelämän ja kulttuurin valaisemisessa. Lukija kiinnittää luonnollisesti huomionsa ensi sijassa kalevalaista sankarirunoutta kuvaaviin lukuihin. Erikoisen mielenkiintoinen — ja samalla hyvin ajankohtainen on esimerkiksi lyhyt luku »Tuohikulttuuri», jossa tekijä voimakkaasti asettaa vanhan suomalaisen kulttuurimme länsimaisen, Skandinavisen vastapainoksi. Arkeologiset löydöt osoittavat, että suomalainen kulttuuri jo kansainvaellusten aikana, mutta vieläkin enemmän viikinkiaikana oli harvinaisen korkeata. Sellainen käsitys, että muka ruotsalaiset valloittajat ovat kohottaneet Suomen barbaariasteelta sivistyskansojen valiojoukkoon, ei pidä paikkaansa. Uusi tutkimus on osoittanut, että suomalaiset heimot yhdessä muitten Itämeren itärannikoilla asuvien kansojen kanssa jo tuhat vuotta ennen ruotsalaista valloitusta muodostivat Itämeren kulttuuripiirin.

Sangen mielenkiintoinen on myös Haavion esitys sankarirunojen suomalaisesta yhteiskunnasta. Se oli sotilasyhteiskunta. Sitä johtivat päälliköt. Väinämöinen oli tällainen. Ahti Saarelaista ja Kullervoa nimittää runo kuninkaiksi. Nämä päälliköt, kuninkaat, olivat omilla kyvyillään ja sotaisella mahdilla kohonneet vapaitten talonpoikain piireistä. He muodostivat kotimaisen ylimystön. Lukija ehkä olisi toivonut, että sankarirunoja kä-

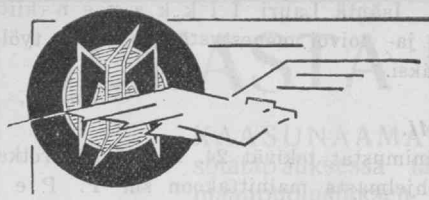

Järjestötoiminta

Keskusjohto, Helsinki, Mikonkatu 15. A. Puh. 20 306. Auki 11—13.

SM VIITASAARI.

6. 1. 35 vuoden ensimmäinen kokous. Laulettiin Luo lippujen. SmPj luki suomennoksen »Völkischer Beobachterista», aiheen nimenä oli »Suomen poliittiset kasvot» ja käsiteltiin siinä rotu-, kieli- ja puoluepoliittisia suhteita Suomessa. Sm S. H. H a l m e s m ä k i selosti samoin rotukysymystä ja kertoi SM Helsingin toiminnasta. Sm A.-L. V u o r i v i r t a luki »Sinimustasta» kirjoituksen »Pois luokkarajat». Lopuksi laulettiin Karjalanmaa ja Mustapaitain marssi.

29. 1. 35 SM:n kokous. Laulettiin Luo lippujen ja Kuullos pyhä vala. Päätettiin hiihtoretken järjestämisestä. »Isku»-lehden seuraavan numeron toimittajiksi valittiin sm:t A. Etelälahti, E. Moisio, A. Korhonen ja SmRj V. Suomela. SmPj luki lentolehtisestä kirjoituksen Valkoinen aate — Sinimusta-aate ja sm P. Linnansaari Sinimusta-lehdestä »Yksi mieli — yksi kieli». Laulettiin »Karjalan maa».

13. 2. 35 pidettiin kerhoilta. Aluksi laulettiin sinimusta-lauluja, minkä jälkeen luettiin »Isku»-lehti N:o 3. Sisältönä oli m.m. sm P. Kähärän runo »Voittoon», kirjoitukset »Mikä on Isänmaa», leikillinen ja ironinen tilannekatsaus ylimääräisiin valtiopäiviin sekä paljon poliittisia kuvauksia. Seuraavan lehden toimittavat sm:t Maija Jaakkola ja Annikki Suomela. Luettiin kirjoituksia Sinimustasta. SmPj T i r k k o n e n ja sm P. L i n n a n s a a r i esitelmöivät sitten Karjalan kysymyksestä »Itä-Karjala» kirjan perusteella ja luettiin siitä muutamia osia. Lopuksi laulettiin Karjalanmaa.

SmPrj.

SM VARKAUS.

Po Varkauden herätyskokous oli helmikuun 18 p:nä. Sinimustia saapuvilla 16. Aluksi laulettiin »Vilppulan urhojen muistolle».

Välkkaan keskustelun välillä laulettiin »Oi kallis Suomenmaa» ja »Luo Lippujen». Koko tilaisuus antoi ilahduttavan kuvan työtahdosta ja uskosta asiamme voittoon myöskin täällä surullisenkuuluisassa Varkaudessa.

Po:mme SM-veljet ja -sisaret!

Olette nukkuneet. Mutta uskon järkkymättömästi: Unenne on ollut leijonan unta. Nyt ovat kyntenne terävät — iskun aika on tullut! Tyyni on ennustanut tuulta, se on ennustanut pohjoismyrskyn tuloa, myrskyn, joka ei tyynny, vaan ryntää Varkaudenkin suvituulien kimppuun ja näyttää, mihin karaistunut vihuri pystyy!

Prj.

SM TORNIO.

Sinimustat laskivat Tornion valtauksen muistopäivänä helmikuun 6:na sankaripatsaalle sinimustanauhaisen havuseppeleen. Nauhoissa olivat sanat: Laatokan rannoilta Jäämeren yöhön vartijavalaa kuulkoon kansa. Me vannomme täällä: Tummu ei roihut vaarojen päällä; aina ne palaa!

Helmikuun 11—12 p:nä Po:n paikallisjohto, Aj:t ja Rj:t osallistuivat luutnantti K. Eskolinin pitämille IKL:n Rj-kursseille. Luennoitsija piti erikoisen luennon, jossa koko Po oli läsnä. Yhdessä IKL:n Po:n kanssa Po hankki kerhohuoneuston, jota kunnostettiin yhteisin voimin. Pj:ksi on määrätty rj Veikko L i p p o.

SmPrj.

SM LAPPEENRANTA.

Lappeenrannan Po:n toiminta on nyt kevättoimintakauden alussa vilkastunut varsin huomattavasti. Kerhoiltoja on, kuten aikaisemminkin, pidetty kerran viikossa, mutta niiden lisäksi on pidetty vapaaehtoisia työiltoja, joissa näppärät sinimustat ovat työskennelleet Po:n hyväksi.

Veljesiltoja on pidetty kaksi yhdessä OKS:n kera, joissa IKL:n jäsenet ovat olleet vieraina. Ohjelma on ollut vapaata vaihdellen puhein ja lauluin. Erikoista mielenkiintoa IKL:n keskuudessa herätti juhlallinen sinimustavala.

Huvittavana puolena voi mainita sen, että monet marxilaisnuorukaiset ovat ottaneet tavakseen kokoontua kokousiltoina huoneustomme edustalle kuulemaan lauluamme, josta päätellen heille on kokousaikamme hyvin selvillä.

Pj.

SM RAAHE.

Raahen Sinimustilla oli kerhoilta 21. 2. 35. Sinimustia oli saapunut verrattain runsaasti. Aluksi laulettiin »Nouse, riennä Suomen kieli. . .», jonka jälkeen sm Veikko H u o v i n e n piti esitelmän suomalaisuudesta, jossa hän erittäin valaisevasti esitti ruotsinkielistemme pyrkimyksiä ja tekoja. Esitelmän jälkeen laulettiin yhteisesti »Vala», jonka jälkeen ilmestyi paikallisosastomme lehti

---

sitteleva osa Haavion kirjassa olisi ollut laajempi, mutta samalla tutustuu mielenkiinnolla teoksen päteviin esityksiin keskiajan runoudestamme, lyyrillisistä runoista, loitsuista, itkuvirsistä ja tarinoista. Kokonainen salaperäinen maailma avautuu tämän kirjan lehdiltä. Ja meitä katsovat tuon maailman sisältä suomalaisen muinaiskansan, esi-isiemme nerouden, sankarien, tietäjien kasvot. Tuntuu kuin me vasta nyt uuden kansallisen heräämisen aikoihin saavuttaisimme uudelleen yhteytemme heimomme sieluun ja sankariaikaan monisatavuotisen germaanisen harharetken jälkeen.

T. S. V.

»Iskun Suunta». Monissa kirjoituksissa olivat siinä eri puolet taistelustamme esitetty hyvin innostavasti.

Väliajan päätyttyä laulettiin »Luo lippujen», jonka jälkeen paikallisosastossa vierailleva Oulaisten SM:n Aj S y r j ä n e n innostavassa puheessaan toi esille sinimustien värien merkityksen ja niiden velvoituksen. Kerhoilta lopetettiin yhteisesti laulamalla »Mustapaitain marssi», jota ennen SmPj A s i k a i n e n kiitti vierastamme.

SmPrj.

SM KUOPIO.

Kerhoiltaamme, joka oli 8. 2., oli saapunut SM:n Keskusjohdon edustaja Jaakko S n e l l m a n. Kerhoilta alkoi klo 18,00 IKL:n huoneustossa. Aluksi laulettiin »Luo lippujen», jonka jälkeen luettiin omaa lehteämme »Mustaa Rintamaa» ja sitten laulettiin »Vilppulan urhojen muistolle». Seurasi SmPs Pertti K o r h o s e n puhe Karjalan-kysymyksestä. Senjälkeen puhui Keskusjohdon edustaja Jaakko S n e l l m a n käsitellen puheessaan sinimustain henkeä ja sitä, miten sinimustien on järjestäydyttävä tulevaa taistelua varten. Innostus täytti sinimustien mielet ja kun kerhoilta päättyi, oli kaikkien sydämiin painunut syvästi Suur-Suomen kaunis tulevaisuus. Innostavan tilaisuuden päätyttyä oli johdon kokous, jossa sinimustaveli Snellman oli läsnä antaen neuvoja tulevaa toimintakautta varten.

Uusien jäsenten valanvannomistilaisuus on 5. 3. SM-valan ottaa vastaan lehtori V. Tikanoja.

SM IISALMI.

Jokainen ryhmä on pitänyt kokouksia kahdesti kuussa, toiset kolmastikin. Lausuntakuoromme on toiminut menestyksellisesti. Saimme kunnian esiintyä Rintamamiesten yleisöjuhlassa helmikuun 10 p:nä. Lausuimme Asunnan »Kaarle Munck'in». Yleisö oli hyvin tyytyväinen esitykseemme.

Ao I oli järjestänyt kerhoillan helmikuun 15 p:nä kaikille sinimustille. Aluksi lauloimme yhteisesti »Luo lippujen». SmPrj Aulis K o r o l a i s e n lausuttua tervehdyssanat, lauloi iskukuoro »Kuullos pyhä vala». Sm Kalevi Kettunen luki »Sinimustasta» Onni Laitisen kirjoituksen: »Ankaraa tilintekoa . .». Väliajalla ilmoittautuivat uudet jäsenet. Väliajan jälkeen selosti SmPj Saku K o r h o n e n uusille jäsenille SM:n organisatiota ja luki samalla Pj:n päiväkäskyn. Kun oli laulettu yhteisesti »Suora kurssissaan», seurasi SmAj Pekka S i p o s e n innostava puhe. Sm Aarne V ä i s ä n e n lausui Kulomaan »Idän vartiossa». Lausuntakuoro esitti vielä Asunnan »Kaarle Munck'in». Lopuksi laulettiin yhteisesti »Mustapaitojen marssi».

16—17 päiväksi järjesti Ao I propagandahiihdon, joka samalla oli hyökkäysretki. Retkelle lähdettiin 16 pv:n iltana klo 18,30. Hiihdettävä matka oli n. 13—14 km. Nerohvirran Iikkalaan. Seuraavana aamuna klo 10 pidimme pienen juhlan seutukuntalaisille. Lauloimme reippaita taistelulaulujamme. SmPj Saku K o r h o n e n puhui SM:n päämääristä. SmAj Pekka S i p o n e n piti mielenkiintoisen esitelmän Inkerin kohtaloista. SmPj Saku Korhonen kertoi muutamia surullisia kuvauksia Inkeristä ja Karjalasta. Lopuksi lauloimme »Mustapaitojen marssin». Isäntä Lauri I i k k a n e n kiitti vielä sinimustia ja toivoi menestystä aloitetulle työlle Suur-Suomen hyväksi.

SmPrj.

SM RANTASALMI.

Savonlinnan Sinimustat tekivät 24. 2. hyökkäysretken Rantasalmelle. Ohjelmasta mainittakoon sm P. P e t r e l i u k s e n puhe sinimustien ohjelmasta, SM:n iskulaulut ja sm L i u k s e n puhe. Nuori sinimusta valloitti kuulijat täydelleen. Erikoisesti muistamme hänen tervehdyksensä meille taisteluveljille. Retken tuloksena oli Po:n perustaminen Rantasalmelle.

»Ole huoleton, maa!»

Prj.

SM SAVONLINNA.

SM:n päällikön vierailupäivät 23. ja 24. 2. olivat osastossamme unohtumatonta aikaa. Useissa tilaisuuksissa, joissa SM:n päällikkö Simojoki ja sm Lius puhuivat, saimme kuulla todellista kansallista julistusta, palavan isänmaanrakkauden, uskonnollisen mielen ja ylösnousemususkon sytyttämää.

23. 2. klo 15 oli valakokous sk.-talossa. SM:n päällikkö piti mieleenpainuvan valapuheen ja otti vastaan 15 alokkaan valan. »Luo lippujen» päätti tilaisuuden.

23. 2. klo 19,30 oli Sinimustien juhla Seurahuoneessa. Yleisöä oli n. 200 henkeä. Orkesteri soitti aluksi Sotilaspojan. SmPj I m m o n e n lausui tervehdyssanat. SM-kuoron esitettyä »Mustapaitojen marssin» lausui SmAj Ruuskanen »Säkeitä Isänmaalle».

Sitten piti sm-veli Viljo L i u s sytyttävän puheen nuorten uskosta. Suur-Suomi-uskon, lausui puhuja, on nuoriso saanut vapaussodan perintönä. Se on ainoa tie, jolla nuoriso on löytänyt Isänmaan; se on vievä Suomen voittoon!

Väliajan jälkeen soitti orkesteri suomalaisia kansanlauluja. SmPh K o s t i a i n e n lausui Asunnan »Kaarle Munck'in». SM-kuoro esitti taistelulaulujaan. Sitten seurasi SM:n päällikön Elias S i m o j o e n voimakas puhe. Isänmaanrakkauden ja jumalanpelon istuttaminen Suomen nuorison sieluun, siinä on Sinimustien politiikka. Sitä ei tämä kansa vielä tajua, mutta kerran se käsittää korkeiden ihanteiden merkityksen. Puhe sai osakseen valtavat suosionosoitukset. Lopuksi laulettiin »Maamme».

24. 2. klo 9,00 saarnasi pastori Simojoki tuomiokirkossa. Runsaasti sinimustia ja muita kaupunkilaisia oli saapunut kuulemaan elävää sanaa.

SM SÄINIÖ.

SM Säiniö järjesti 23. 2. 35. isänmaallisen illanvieton Honkaniemen Raittiusseuran talolla. Juhla aloitettiin klo 17,30 yhteisesti lauletulla »Vilppulan urhojen muistolle». Seurasi puheita, laulua ja lausuntaa. Reippaasti suoritettu ohjelma kesti 2 tuntia. Lopuksi kohotettiin kolminkertainen eläköön-huuto Isänmaalle ja laulettiin »Maamme».

Prj.

SM NURMES.

Paikallisosastolla oli kerhoilta 24. 2. IKL:n kerhohuoneistossa. Puhujina esiintyivät paikkakunnalla vierailevat IKL:n Pin. L a l l u k k a ja ins. V a l l e n i u s. Väliajalla laulettiin isänmaallisia lauluja ja luettiin Po:n oma lehti.

Prj.

ILMASTA UHKAA VAARA!

KAASUNAAMARI on välttämätön suojeluväline voidaksesi sotatapauksessa täyttää velvollisuutesi omaistesi suojelun ja maanpuolustuksen hyväksi.

KAASUNAAMAREITA sekä muita alaan kuuluvia suojelu-välineitä toimittaa

SUOMEN KAASUSUOJELUJÄRJESTÖN
KSS. VÄLINEOSASTO — PUHEL. 26861

Suomalainen siviilikaasunaamari

LAKIASIAINTOIMISTO
Väinö Lehtinen Helsinki, Yrjönkatu 25 A. Puh. 29973

Avioeroja, avioehtoja, pesänselvityksiä, riita- ja rikosjuttuja sekä kaikkia lakiasioita huolella. Maaseudulle matkustetaan. Kirjeellisiin kyselyihin vastataan Smk:sta 25:—.

JUKKA KUUSISTO
suomalainen
Taidevalokuvaamo
HELSINGISSÄ
Unionink. 45. Puh. 92173

Miesten pukuja ulstereita tuuliturkkeja y. m.

Maan suurin alallaan
Kestilän Pukimo Oy
Myymälät: Turku — Helsinki — Pori.

Naisten takkeja turkkeja hiihtopukuja y. m.

SM:n ja IKL:n Po:lle.

Paikallisosastoille toimittaa asianmukaisia
SM:n ja IKL:n leimasimia
halvalla

Sinimustain Keskusjohto.

Helsinki - Mikonkatu 15 A. - Puhelin 20306.

emppelik.15 A
Loi ranta

IKL:n Kauppa Oy.

Rek. tavaramerkki

Mikonkatu 15 A. Puhelin 26 404 ja sarja 20 306
Sähköos.: IKLOY, Helsinki

IKL-tavaroita: (huom. Karhu merkki)

järjestösormuksia
emaljirintaneuloja
kalvosinnappeja
puseroita
solmioita
vöitä
olkahihnoja
juhlavaakunoita
pöytälippuja
taskukirja
laulukirja
nuotteja ja esitelmiä

tulitikkuja, sinimustia,
kahvikuppeja ja -kalustoja
kirjepaperia
kuoria
kirjesinettejä
lyijykyniä
kynänvarsia
olkaimia
puukkoja
savukkeita
paahdettua kahvia
(1/4 kg. pakkaus)

Suomen lippuja (kaikkia kokoja)

Hinta 2:—

Porvoo 1935, Oy. Uusimaan Kirjapaino.